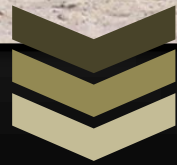

Welke africhtingsmethodes zijn welzijns- en duurzaamheidsverhogend

Een evaluatie van africhtingsmethodes

Opleidingsinstituut:	Christelijke Agrarische Hogeschool te Dronten
Opleiding:	Bedrijfskunde en Agribusiness
Major:	Hippische Bedrijfskunde
Afstudeerdocent:	Mevrouw M. Teekens
Plaats en datum:	Dronten, 8 juli 2015
Naam student en klas:	Henrike Fijn, 4BP

Titelpagina afstudeerwerkstuk

Auteur:	Henrike Fijn
Opleiding:	Bedrijfskunde en Agribusiness
Major:	Hippische bedrijfskunde
Klas:	4BP
Plaats van schrijven:	Dronten
Datum:	08-07-2015
Opleidingsinstituut:	Christelijke Agrarische Hogeschool te Dronten
Module:	Afstudeerfase 2014-2015
Afstudeerdocent:	Mevrouw M. Teekens

Voorwoord

Mijn naam is Henrike Fijn en ik ben studente aan de Christelijke Agrarische Hogeschool te Dronten. In dit rapport wordt de hoofdvraag van mijn afstudeerwerkstuk uitgewerkt en beantwoord.

Voor mijn afstudeerwerkstuk ga ik onderzoek doen naar de verschillende africhtingsmethodes voor paarden. Mijn doel is om te kijken welke africhtingsmethodes, die gehanteerd worden door professionals, zorgen voor een verhoging van de welzijn en de duurzaamheid van het paard.

Reden genoeg om met deze scriptie ervoor te zorgen dat de paardensporter bewust raakt van de verschillende trainingsmethodes en hun effect op het paard. En uiteindelijk ervoor zorgen dat de ruiter niet kiest voor zijn eigen voorkeur maar voor het welzijn van het paard.

Graag wil ik mijn afstudeerdocent mevrouw M. Teekens en mijn tweede beoordelaar de heer G.W. Stoffer bedanken. Zij gaven mij de nodige verbeterpunten en dachten mee tijdens het schrijven van mijn plan van aanpak. Hierdoor heb ik een goede basis kunnen leggen voor het schrijven van mijn afstudeerwerkstuk.

Tevens wil ik alle mensen bedanken die hebben meegewerkt aan mijn onderzoeken naar de verschillende africhtingsmethodes. Te denken aan alle mensen die ik heb ondervraagd. Daarnaast wil ik derden bedanken, zoals professionals uit de paardensport. Door hun kennis en expertise te delen met de online wereld, was ik in staat nuttige informatie rondom dit onderwerp op te doen. Zonder hen was mijn onderzoek niet mogelijk geweest. Mijn dank is hiervoor groot.

Dronten, 8 juli 2015

Henrike Fijn

Inhoudsopgave

Nederlandse samenvatting	6
English Summary	7
Inleiding	8
Aanleiding	8
Doelstelling, doelgroep en relevantie	9
Probleemstelling/ Vraagstelling	9
Werkwijze en onderzoeksmethodiek.....	10
Hoofdstuk 1. Africhtingsmethodes	12
1.1 Academische rijkunst / Rechtrichten	13
1.1.1 Academische rijkunst	13
1.1.2 Rechtrichten.....	15
1.2. Klassieke rijkunst	17
1.2.1 Klassieke rijkunst.....	17
1.3. Bitloos	18
1.3.1 Nadelen van het bit:.....	18
1.4. Natural Horsemanship / Freestyle	19
1.4.1. Natural Horsemanship.....	19
1.4.2. Freestyle	20
1.5 Laag-diep-rond / Röllkur / Hyperflexie	23
Hoofdstuk 2. Type ruiters paardensport.....	23
2.1 Recreatiesporter.....	25
2.2 Competitiesporter.....	25
2.3 Topsporter.....	26
Hoofdstuk 3. Voorkeur africhtingsmethodes	27
3.1 Voorkeur recreatiesporter	27
3.2 Voorkeur competitiesporter	27
3.3 Voorkeur topsporter	28
Hoofdstuk 4. Effecten africhtingsmethodes.....	29
4.1 Vergelijking van de verschillende methodes.....	32
4.1.1 Academische rijkunst/rechtrichten in vergelijking met Natural Horsemanship/Freestyle.....	32
4.1.2. Klassieke rijkunst tegenover Academische rijkunst/ rechtrichten	33
4.1.3. Bitloos tegenover Natural Horsemanship/Freestyle	34
4.1.4. Laag-diep-rond/Röllkur/Hyperflexie.....	35

4.2 Meest effectieve methode uit onderzoek	36
Hoofdstuk 5. Conclusie.....	37
Hoofdstuk 6. Discussie	39
Hoofdstuk 7. Aanbevelingen.....	41
Bijlagen	43
Bijlage 1: Bronnenlijst	43
B1.1 Literatuurlijst.....	43
B1.2 Websiteverwijzingen	43
B1.2.1 Wetenschappelijk	43
B1.2.2 Overige websites.....	44
Bijlage 2: De Enquête	47
B2.1 Begeleidende brief	47
B2.2 Enquête vragen behorende bij het afstudeerwerkstuk	48
B2.3 Open enquête antwoorden.....	51
Bijlage 3: Resultaten van de enquête weergeven in tabellen en diagrammen	54
B3.1 Resultaten van de enquête weergeven in tabellen	54
B3.2 Resultaten van de enquête weergeven in diagrammen	62
Bijlage 4: Checklist Schriftelijk Rapporteren	72

Nederlandse samenvatting

In dit rapport is onderzocht welke africhtingsmethode het meest geschikt is voor het paard als er wordt gekeken naar het welzijn en de duurzaamheid van het paard. Iedere paardensporter wil voor zijn paard een lang en gelukkig leven. Het hebben van een paard is niet alleen plezier hebben en ervan genieten. Een paard kost ook veel tijd en geld van opfokken tot opleiden. Met een goede africhtingsmethode zorg je voor een langere levensduur van het paard. Daarom is het van groot belang om de effecten van de verschillende trainingsmethodes te achterhalen. Vanuit deze vraag is er onderzoek gedaan naar de verschillende africhtingsmethodes en de bijbehorende effecten voor het paard. Door te kijken naar de tijdsduur van elke methode, leeftijd van het paard, de kostprijs, levensduur/gebruiksduur paard, is het paard een happy athlete en de natuurlijke gedraging paard en het uiteindelijke doel van de ruiter. Daarnaast is er gekeken naar welk type ruiters je vindt binnen de paardensport en waar hun voorkeur ligt qua africhtingsmethodes. Dit is gedaan doormiddel van literatuur onderzoek en een enquête onder de verschillende type paardensporters. Waarbij onderzocht is wat de kennis is van de sporters op het gebied van de verschillende africhtingsmethodes en de bijbehorende effecten hiervan. Vanuit dit onderzoek is er een advies geschreven om de brug tussen voorkeur ruiter en welzijn/duurzaamheid paard te overbruggen.

In de conclusie komt naar voren dat ruiters nu vaak nog van mening zijn dat het niet uitmaakt welke africhtingsmethodes er gebruikt wordt maar dit is zeker wel van belang. Het heeft alles te maken met wat het uiteindelijke doel is van de ruiter. Want elke africhtingsmethode is geschikt voor het trainen van een paard, maar dan wel doormiddel van de juiste begeleiding. De volgende aanbevelingen zijn dan ook gedaan om de ruiter te informeren over de mogelijkheden aan africhtingsmethodes en de bijbehorende effecten van elke africhtingsmethode.

Aanbeveling 1: Het organiseren van workshops, clinics, demonstraties en/of andere evenementen

Er wordt dan uitleg gegeven door een professional over de mogelijkheden aan africhtingsmethodes en de bijbehorende effecten. Waarbij gekeken wordt naar het welzijn een duurzaamheid van het paard.

Aanbeveling 2: Publicatie via internet

Internet is op het moment een zeer geschikt medium doordat veel mensen zijn te bereiken via het internet. Via de juiste kanalen kunnen veel paardensporters geïnformeerd worden over de effecten van de verschillende africhtingsmethodes. Een voor de handliggende keuze is dan om dit te publiceren via de KNHS.

English Summary

In this report has been researched which training method is best suited to the horse when taken in account the welfare and the sustainability of the horse. Every athlete wants for his horse to have a long and happy life. Having a horse is not only having fun and enjoying it. A horse also costs a lot of time and money from breeding till training. With a good training method you ensure a longer life of the horse. Therefore, it is of great importance to find out the effects of the various training methods. From this view point research has been done for the different training methods and their effects on the horse. By looking at the length of time of each method takes, the age of the horse, the cost price, durability/usefulness of the horse, if the horse is a happy athlete, natural horse behavior and the ultimate goal of the rider. Also there has been looked at what type of riders you will find within the equestrian world and where their preferences lie in terms of training methods. This is done through researching literature and a survey with the various types of horse athletes. In which was examined what the knowledge of the athletes is in respect to the various training methods and their associated effects. From the gathered knowledge an advise was is about how important it is to bridge the gap between rider preference and horse welfare/durability.

From the conclusion can be taken that riders are often still of the opinion that it does not matter which training methods are used however this is most definitely important. It has everything to do with the ultimate goal of the rider. Whilst each training method is suitable for training a horse this needs to be done with the right guidance. The following recommendations are made to inform the rider about the possibilities of training methods and the associated effects of each training method.

Advice 1: Organizing workshops, clinics, demonstrations, and/or other events.

Explanation will be given by a professional about the possibilities of training methods and the associated effects. At which they look at the welfare and sustainability of the horse.

Advice 2: Publication on internet

Internet is a great medium currently because many people can be reached through the internet. Through the right channels many horse riders are informed about the effects of the different training methods. An logical choice is to publish this via the KNHS.

Inleiding

Het fokken, opfokken en africhten van sportpaarden kost veel tijd. Zowel vanuit economisch als emotioneel oogpunt is het van belang een optimale gebruiks- en levensduur van een paard te realiseren. De gebruiksduur van een paard wordt beïnvloedt door de manier waarop er wordt omgegaan met het paard. Deze omgang wordt gezien in de breedste zin van het woord; van verzorging en voeding tot trainingsarbeid.

Aanleiding

Zoals in de bovenstaande inleiding al is weergegeven is de trainingsarbeid van een paard van invloed op de gebruiksduur. Bij de training is het van belang dat een paard van jongs af aan op een correcte wijze wordt opgeleid. Aanleiding van deze scriptie is dat er binnen de paardensport veel verschillende trainingsmethodes gehanteerd worden. Echter is het onbekend wat de effecten van deze methodes zijn.

Het gekozen onderwerp voor de scriptie luidt dan ook als volgt:

“Welke africhtingsmethodes zijn welzijns- en duurzaamheidsverhogend”

Gedurende deze scriptie worden de diverse africhtingsmethodes onderzocht. Doel is om het effect van de trainingsmethodes op welzijn en duurzaamheid te meten. Duurzaamheid van het paard kan alleen worden bereikt wanneer de welzijn van het paard ook optimaal is. Duurzaamheid paard houdt in dat een ruiter een goede basis legt voor een gezond paard gedurende de africhting en tijdens de verdere opleiding van het paard. Waarbij een langere levens-/gebruiksduur wordt gecreëerd. Hierbij is het welzijn van het paard van groot belang.

Momenteel wordt veel onderzoek verricht naar de verschillende africhtingsmethodes en de effecten hiervan.¹² Paardensporters vinden het steeds belangrijker dat de paardensector zich bezighoudt met welzijnsverbeteringen op het gebied van huisvesting, voeding, transport en training- en africhtingsmethodes. Dit wordt onderkend door het programma van de Groene Kennis Organisatie. Deze organisatie heeft een programma opgezet voor scholen onder de naam: Welzijn en Training van paarden. De organisatie vindt dit onderwerp belangrijk aangezien een kwart van de meldingen over dierenleed, dat binnen komt bij de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming, welzijnsproblemen van paarden en pony's betreffen.³

¹ <http://horses.nl/sport/overige-disciplines/overige-disciplines-algemeen/knhs-onderzoekt-loopbaan-sportpaarden/>

² <http://horses.nl/algemeen/sectorraad-paarden-haakt-in-op-welzijnsdiscussie/>

³ Groene Kennis Organisatie: Welzijn en Training van paarden

Doelstelling, doelgroep en relevantie

De geselecteerde doelgroep bestaat uit alle paardensporters en andere mensen die in verbinding staan tot de paardensport. Gedurende dit afstudeeronderzoek staat voornamelijk de ruiter centraal wiens paard door een professional afgericht wordt. De relevantie van het onderwerp is dat er aangetoond moet worden welke africhtingsmethode het meest effectief is voor het behoud van het paard op een hogere leeftijd. Daarnaast moet door middel van onderzoek binnen de sport bekeken worden of er verbinding bestaat tussen de africhtingsmethode en het type ruiter dat kiest voor deze methode. En de juiste trainingsmethode uit te kiezen die zorgt voor een langere gebruiks- en levensduur.⁴ Vanuit hier is de volgende doelstelling geformuleerd:

“Een advies aan ruiters te geven welke africhtingsmethode het meest geschikt is voor het paard als er wordt gekeken naar het welzijn en de duurzaamheid van het paard.”

Probleemstelling/ Vraagstelling

Iedere paardensporter wil voor zijn of haar paard een lang en gelukkig leven. Het hebben van een paard is niet alleen plezier hebben en ervan genieten. Een paard kost ook veel tijd en geld van opfokken tot opleiden. Mede daarom wil een paardensporter graag een lange levensduur voor zijn paard.

Jaarlijks in Nederland worden ongeveer 38.000 veulens geboren, die worden geregistreerd bij een stamboek. Dit betekent dat er over een tijdsbestek van drie jaar, er jaarlijks $3 \times 38.000 = 114.000$ jonge paarden in opfok staan. Bij deze cijfers is geen rekening gehouden met het uitvalpercentage, dat veroorzaakt kan worden door vroegtijdige sterfte of import en export.⁵

Daarnaast, worden er ieder jaar ongeveer 2000 veulens zonder stamboekregistratie geboren. Dit betekent dat er ongeveer $38.000 + 2000 = 40.000$ drie jarige paarden – 10% uitval = 36.000 paarden per jaar zadelmak gemaakt worden.⁶

Er zijn verschillende manieren voor het africhten van paarden. Maar wat zijn de kenmerken van de verschillende methodes? En wat is het doel van de verschillende methodes?

Elke methode zou in ieder geval als basis moeten hebben het ‘Skala der Ausbildung’ of ook wel het einddoel van dressuur ‘durchlässigkeit’⁷. In het Nederlands gezegd scala van de africhting.⁸

Bij deze africhting is het doel het paard op een harmonieuze manier te trainen tot Happy Athlete. Dit scala is gebaseerd op zes hoofdbegrippen: takt, losgelatenheid, aanleuning, schwung, rechtrichten en verzamelen. De genoemde begrippen zijn gedurende de gehele opleiding van het paard van invloed.

⁴ <http://edepot.wur.nl/2739>

⁵ <http://edepot.wur.nl/2739>

⁶ <http://edepot.wur.nl/2739>

⁷ <http://www.wedstrijdplatform.nl/index.php/paardeninfo/training/23-skala>

⁸ www.knhs.nl

Volgens de Duitse rijkunsttheorie bevat de scholing van het paard drie stadia.⁹ Gedurende dit onderzoek wordt er gekeken naar het eerste en belangrijkste stadium de africhting. Wanneer in dit stadium iets verkeerd gaat, zal het onervaren paard een verkeerde basis krijgen. Dit komt niet ten goede aan het toekomst perspectief van het paard. Om dit te voorkomen wordt er veel geld en tijd gestoken in de paardensport. Dit wordt gedaan om ervoor te zorgen dat een paard niet in zijn welzijn belemmerd wordt.¹⁰

De literatuur blijft onduidelijk over het effect van de verschillende africhtingsmethodes. Een goede africhtingmethode zorgt voor een langere levensduur van het paard. Gezien de kosten en emotie die hiermee gemoeid zijn en de tijd die aan het paard wordt besteed, is het van belang om de effecten te achterhalen.

Werkwijze en onderzoeksmethodiek

In de onderzoeksfase zal er gezocht worden naar literatuur over de verschillende africhtingsmethodes op het internet. Door medische informatie te analyseren, verslagen lezen van verschillende professionele africhters en hoogopgeleide instructeurs. De meeste informatie is verzameld via interviews met toonaangevende experts: Marijke de Jong (expertise: Academische rijkunst / Rechtrichten), Greetje Hakvoort (expertise: Academische rijkunst/ Rechtrichten), Suzanne Nederlof (expertise: Klassieke rijkunst), Ilona Kooistra en Frans Veldman (expertise: Bitloos), Emiel Voest en Chaja Kolthoff (expertise: Natural Horsemanship/ Freestyle), Elisa Willemsen (expertise: LDR/ Röllkur/ Hyperflexie).

Op het internet is voornamelijk gezocht met de volgende zoektermen: academische rijkunst, klassieke rijkunst, bitloos, Natural Horsemanship, Freestyle, Laag-diep-rond, Röllkur en Hyperflexie.

Thema's in het literatuuronderzoek:

- Welke methodes van africhting zijn er?
- Wat is het effect van elke afzonderlijke africhtingsmethode op het paard?
- Welk type ruiter heb je binnen de paardensport?

Daarnaast is een enquête uitgezet om africhtingsvoorkeur en –ervaring van de verschillende typen paardensporters te achterhalen. Dit door het plaatsen van een link van de enquête op facebook, bokt.nl en tussen de 50-75 respondenten te behalen. Dit aantal geeft voldoende betrouwbaarheid, aangezien ik 3 thema's wilde onderzoeken en de vuistregel is (8* aantal thema's) + 50. In dit onderzoek is dat dus (8*3)+ 50= 74 respondenten benodigd.

Thema's voor het veldonderzoek:

- Welke methodes van africhting zijn er?
- Wat is hun voorkeur voor een africhtingsmethode?

Daarna zal de literatuur en de uitslag van de enquête met elkaar worden gecombineerd. Om te kijken welk type ruiter kiest voor een bepaalde methode en hoe je deze ruiter kunt benaderen met informatie over de verschillende africhtingsmethodes en de effecten van de methode, waarna een ruiter uiteindelijk kan kiezen voor een methode die de meeste welzijn/hoogste duurzaamheid veroorzaakt.

⁹ <http://sport.infonu.nl/overige-sport/80346-skala-der-ausbildung-paardensport.html>

¹⁰ <http://sport.infonu.nl/overige-sport/80346-skala-der-ausbildung-paardensport.html>

Resultaten voorkomend uit het combineren van het literatuuronderzoek met het veldonderzoek:

- Hoe kun je de brug tussen voorkeur ruiter en welzijn/duurzaamheid paard overbruggen?

De uiteindelijke hoofdvraag die beantwoordt moet worden is: Welke africhtingsmethode zorgt ervoor dat het paard op een duurzame manier wordt opgeleid. Waardoor het paard een langere levensduur heeft zonder beperkt te worden in zijn welzijn.

Dit zal worden beantwoord door een antwoord op de volgende deelvragen die kunnen worden onderverdeeld in literatuur- en veldonderzoek. Waarbij literatuuronderzoek gaat via informatie van het internet en veldonderzoek via de enquête onder de verschillende typen paardensporters.

Hoofdstuk 1. Africhtingsmethodes

In dit hoofdstuk wordt er antwoord gegeven op de volgende deelvraag: Welke methodes van africhting zijn er? Er zijn verschillende professionele africhtingsmethodes voor paarden. De vraag is wat houdt elke afzonderlijke manier in? En wat is het doel van elke methode? Iedere methode zou in ieder geval als basis moeten hebben het 'Skala der Ausbildung' of ook wel het einddoel van dressuur 'durchlässigkeit'¹¹. In het Nederlands gezegd scala van de africhting. Binnen de instructieopleidingen binnen de KNHS wordt hiermee gewerkt.¹² Het doel is dat het paard op een harmonieuze manier getraind wordt tot Happy Athlete en in combinatie met zijn ruiter in volledige ontspanning is. Dit scala is gebaseerd op zes hoofdbegrippen: takt, losgelatenheid, aanleuning, schwung, rechtrichten en verzamelen. Deze begrippen zijn gedurende de gehele opleiding van het paard van belang.

Volgens de Duitse rijkunsttheorie bevat de scholing van het paard drie stadia.¹³

Het eerste stadium is de fase van gewenning. Hierbij zal het jonge, onervaren paard moeten wennen aan het gewicht van een ruiter op zijn rug en moet daarmee zijn evenwicht zien te vinden. De takt en losgelatenheid van het paard staan hier centraal.

In het tweede stadium heeft het paard een horizontaal evenwicht onder de ruiter bereikt. In dit stadium wordt het achterbeengebruik gestimuleerd en het horizontaal evenwicht bevestigd. Aanleuning en Schwung staan dan centraal bij het paard.

In het derde en laatste stadium wat ook het moeilijkste stadium is wordt de draagkracht van het paard ontwikkeld. Het paard moet hierbij zijn horizontale evenwicht verplaatsen naar evenwicht op de achterhand en daardoor dus meer gaan dragen. Hierbij staan de begrippen rechtrichten en verzamelen centraal.¹⁴

Uit bovenstaande kan worden afgeleid dat de zes hoofdbegrippen van belang zijn bij de africhting van een paard.

Het uiteindelijke einddoel is 'Durchlässigkeit' of anders gezegd: een paard dat ontspannen is tijdens het rijden, volledige losheid toont en alle hulpen goed door laat komen. Het paard mag nergens strak, vast of stijf zijn.¹⁵

Bij dit onderzoek wordt er gekeken naar het eerste en belangrijkste stadium: de africhting. Wanneer er in dit stadium iets verkeerd gaat, zal het onervaren paard de verkeerde basis aangeleerd krijgen.

¹¹ <http://www.wedstrijdplatform.nl/index.php/paardeninfo/training/23-skala>

¹² www.knhs.nl

¹³ <http://sport.infonu.nl/overige-sport/80346-skala-der-ausbildung-paardensport.html>

¹⁴ <http://sport.infonu.nl/overige-sport/80346-skala-der-ausbildung-paardensport.html>

¹⁵ <http://sport.infonu.nl/overige-sport/80346-skala-der-ausbildung-paardensport.html>

1.1 Academische rijkunst / Rechtrichten

De methodes: academische rijkunst en rechtrichten worden in dit hoofdstuk samengevoegd. De keuze hiervoor is gebaseerd op het gegeven dat het voor de academische rijkunst van belang is dat het paard rechtgericht is. Deze twee methodes werken dan ook erg nauw samen. Hieronder wordt nader ingegaan op beide methodes.

1.1.1 Academische rijkunst

De academische rijkunst is gebaseerd op het gedachte goed van de oude grootmeesters zoals: ¹⁶

- Xenophon (430 – 354)
- Antione de Pluvinel (1552 – 1620)
- François Robichon de La Guérinière (1688 – 1751)
- Gustav Steinbrecht (1808 – 1885)

Het doel van de academische rijkunst is om de methodes van vroeger, weer tot leven te brengen. Begrip van de aard van het paard was het allerbelangrijkste uitgangspunt bij de bovengenoemde grootmeesters. Deze grootmeesters plaatsten het fysieke en psychische welbevinden van het paard bovenaan de lijst van prioriteiten. ¹⁷

In de scholing zagen de oude meesters rijden als een vorm van kunst, zoals ballet. Bij het scholen in de rijacademie werd bedoeld het uitvoeren tot het hoogst mogelijke niveau van alle oefeningen, zonder daarbij de regels van de natuur te negeren of te overtreden.

“In de rijbaan laat het paard zijn krachten zien door een systeem van steeds zwaarder wordende oefeningen die zich logischerwijze opvolgen en de spieren in staat stellen om de ruiter krachtig te dragen”.

De gedachten gang van de oude grootmeesters wordt nog steeds een warm hart toegedragen door de academische ruiters van vandaag. Deze ruiters hebben zich als doel gesteld om de historie weer tot leven te brengen.

Bij de academische rijkunst is het doel: bereiken van perfectie. Het denken moet altijd vooraf gaan aan het doen in de academische rijkunst.

Figuur 1: Doel van de Academische rijkunst ¹⁷

De opleiding van het paard

Om het paard goed te kunnen opleiden, moet de ruiter verstand hebben van alle gangen van het paard, alle figuren en alle oefeningen. De academische ruiter weet hoe een paard beweegt in alle natuurlijke gangen zoals: stap, draf en galop. De academische ruiter is zich ook bewust van afwijkende gangen, zoals overkruiste galop en verkeerde galop.

Ook is de ruiter bekend met alle kunstmatige gangen, die zijn afgeleid van de natuurlijke gangen. De kunstmatige gangen danken hun naam aan de verschillende houdingen die het paard aanneemt. Een ervaren en vaardige ruiter kan het paard deze gangen en oefeningen aanleren.

¹⁶ <http://www.paardenbegrijpen.nl/academische-rijkunst/wat-is-academische-rijkunst/>

¹⁷ <http://www.paardenbegrijpen.nl/academische-rijkunst/wat-is-academische-rijkunst/>

Onder de kunstmatige gangen worden de oefeningen: op de aarde en de oefeningen boven de aarde onderscheiden:

Op de aarde:

- Volte
- Schouderbinnenwaarts
- Travers
- Renvers etc.

Boven de aarde:

- Courbette
- Croupade
- Ballotade
- Kapriool

Figuur 2: Academische rijkunst oefeningen, figuur 1,2 en 3

De essentie van de academische rijkunst is verzameling en oprichting. Een paard kan zich alleen correct verzamelen en oprichten, als het op een correcte manier zijn spieren kan aanspannen. Alle oefeningen worden afgestemd op de mogelijkheden en talenten van het paard en gebruikt om het paard te gymnastiseren. Het paard wordt zodanig getraind dat het paard zowel fysiek als mentaal tot bloei kan komen. Weldoordachte dressuuroefeningen zorgen ervoor dat het paard een lang leven kan hebben en gezond oud kan worden. Een belangrijk uitgangspunt is:

“De dressuur is er voor het paard, het paard is er niet voor de dressuur”.

De academische rijkunst is daardoor geschikt voor alle paarden, ongeacht ras, leeftijd en geslacht. Het eenhandig rijden typeert de academische ruiters. De oude meesters reden hun paarden uitsluitend op een stangbit, kandare, met daaraan twee teugels die ze met de pink verdeelden. In het voorbereidende werk werd de kaptoom gebruikt. Uiteindelijk was het paard opgeleid tot die mate van perfectie, waarin het met de stangteugel in de linkerhand in alle oefeningen en onder alle omstandigheden te beheersen was. Het paard wordt niet met de mond gestuurd, maar de schouders worden tussen de teugels geleid.¹⁸

¹⁸ <http://www.paardenbegrijpen.nl/academische-rijkunst/wat-is-academische-rijkunst/>

1.1.2 Rechtrichten

“Het in evenwicht brengen van het paard op alle fronten”.

Rechtrichten is de basis voor het paard. De natuurlijke scheefheid is een spiertechnisch probleem, dat door training van de spieren kan worden opgelost. Deze training heet rechtrichten. Dit wordt gedaan doormiddel van grond/handwerk.

Voordelen van het werken vanaf de grond:

- Grondwerk bevestigt het leiderschap van de mens maar zorgt er ook voor dat het paard gehoorzaam en gemotiveerd met de ruiter meewerkt.
- De ruiter ontwikkelt zichzelf door te voelen en te kijken hoe het paard op prikkels reageert.
- Karakter van het paard komt goed naar voren is het; dominant, angstig, flegmatisch e.d.
- Oefeningen zijn gemakkelijk aan te leren zonder het ‘extra ruitergewicht’.
- Door de oefeningen vanaf de grond aan te leren, krijgt een ruiter een beter innerlijk beeld.
- Ruiter leert de scheefheden van zijn paard herkennen.
- Makkelijker om op het juiste moment te belonen.
- Ruiter krijgt meer inzicht in de conditie en prestatie niveau van het paard.¹⁹

Het gedrag van een paard is gebaseerd op drie natuurlijke eigenschappen: vluchtdier, prooidier en kuddedier. Om ervoor te zorgen dat een paard zich veilig voelt, dient er rekening te worden gehouden met de drie natuurlijke eigenschappen. Alleen dan kunnen ruiter en paard een goede samenwerking aangaan.

Rechtrichten wordt gehanteerd wanneer de ruiter het paard wil kunnen berijden. Antoine de Bodt zegt hierover dat paarden, net als mensen, een kant hebben waarop dingen gemakkelijker gaan. Bij mensen is dit links- of rechtshandig, voor paarden is dit de ‘natuurlijke scheefheid’. Als een paard onbelast in vrijheid beweegt, heeft de natuurlijke scheefheid geen nadelige lichamelijke gevolgen. Alleen wanneer het paard door de mens wordt ingezet voor sport of recreatie, wordt de natuurlijke balans verstoord.

De natuurlijke scheefheid wordt door de onnatuurlijke belasting versterkt. Daarom is het belangrijk dat een paard goed wordt rechtgericht. De Bodt is hierin een groot voorloper. De specialiteit van De Bodt is dan ook: het rechtrichten van het paard en het terugvinden van zijn evenwicht onder belasting.²⁰

Dit wordt gedaan via rechtrichtende buigingsarbeid, zoals de volte, slangenvolte en de zijgangen. De zijgangen zijn een middel die leiden tot het doel: een soepel, buigzaam, wendbaar en bovenal een rechtgericht paard.

¹⁹ <http://www.paardenbegrijpen.nl/academische-rijkunst/wat-is-academische-rijkunst/>

²⁰ http://www.paardenkoets.nl/nl/shows_en_clinics/zaterdag-detail/403

De zijgangen zijn geen doel op zich. Een schouderbinnenwaarts word niet getraind omdat dit moet in de M-klasse maar om het binnenachterbeen van het paard te laten ondertreden, buigzaam en dragend te maken. ²¹

Als een paard niet recht is zorgt dit voor ontelbare problemen. Het paard zal volledig op de voorhand al het gewicht dragen. Dit doordat het paard in plaats van zijn achterbenen verder onder zijn zwaartepunt zet en zijn bekken naar voren kantelt, juist zijn bekken naar achteren kantelt, zijn rug hol maakt, zijn rugspieren aanspant, zijn hoofd omhoog brengt en zijn buikspieren lang laat.

Deze houding zorgt voor veel problemen, zowel lichamelijk als rijtechnisch. Te denken aan:

- Niet aan de teugel willen
- Zwaar op de voorhand
- Sterk op één kant
- Bokken
- Rennerig
- Teugelkreupel
- Peesblessures
- Kissing spines etc. ²²

²¹ http://www.blokkadevrijpaard.nl/academische_rijkunst

²² <http://www.klassiekedressuur.com/index.php?id=14>

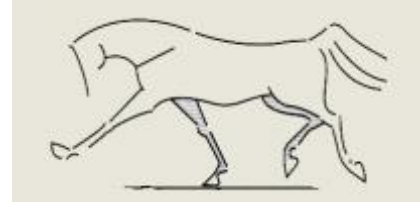
1.2. Klassieke rijkunst

De klassieke rijkunst is één van de oudste methodes voor africhting van het paard. Er bestaat veel discussie over het verschil tussen de academische rijkunst en de klassieke rijkunst. Hieronder zal nader worden ingegaan op de klassieke methode.

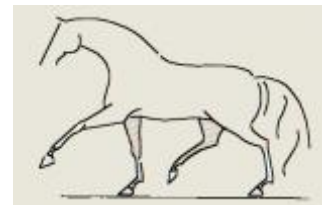
1.2.1 Klassieke rijkunst

Natuurlijke scheefheid

Ieder paard heeft een natuurlijke scheefheid. Dit houdt in dat het paard een voorkeur heeft voor links of rechtsom buigen. Zo heeft het paard ook een voorkeur om met meer gewicht op het ene voorbeen te lopen dan het andere. Bij de achterbenen zijn de factoren stuw en draagkracht van toepassing. Het paard heeft meestal een meer dragend en een meer stuwend achterbeen. Paarden die bijvoorbeeld links gebogen zijn zetten het linkerachterbeen naast de massa, met als gevolg dat dit been minder draagt dan het rechterachterbeen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het linkerachterbeen meer stuwend is en het rechterachterbeen is meer dragend.

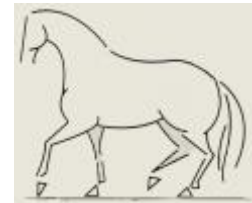
Figuur 3: Natuurlijk evenwicht

Figuur 4: Rijkunstig evenwicht

Natuurlijk evenwicht

Het paard heeft ook een natuurlijk evenwicht. Dit heeft te maken met het feit dat een paard van nature 60% van zijn totale gewicht op de voorhand draagt en 40% op de achterhand. Ook bij de klassieke methode is rechtrichten van belang. Als een paard niet voldoende recht is zorgt dit voor zowel grote lichamelijke- als rijtechnische problemen. Deze problemen zijn terug te vinden in de paragraaf rechtrichten.

Figuur 5: Verzameld

Het natuurlijk evenwicht en de natuurlijke scheefheden van het paard zijn puur spiertechnische problemen. Het probleem kan verholpen worden door middel van de juiste training.

Het doel van de klassieke dressuur

De klassieke manier van trainen zorgt voor een gezonder paard, zowel mentaal als fysiek.

- Verbeteren van de communicatie tussen ruiter en paard
- Verbeteren van de mentale gezondheid van het paard (en ruiter)
- Verbeteren van de lichamelijke gezondheid van het paard

Het doel van de klassieke dressuur is het komen van een natuurlijk evenwicht naar een rijkunstig evenwicht. Het paard ontwikkelt een sterke draagkracht op de achterbenen om zo de ruiter beter te kunnen dragen.²³

²³ <http://www.klassiekedressuur.com/index.php?id=14>

1.3. Bitloos

Bitloos is de minst voorkomende africhtingsmethode bij paarden. Vaak wordt ervoor gekozen om het paard af te richten met behulp van een bit. Hieronder zal nader worden ingegaan op de bitloos methode. Hierbij worden ook de voordelen van de methode opgenoemd.

Om niet als een passagier zonder controle, op de rug van het paard zitten, is er een communicatiemiddel nodig. Het paard zal moeten luisteren naar de wensen van de ruiter ten aanzien van de gekozen richting en snelheid.

Om voor deze communicatie tussen mens en paard te zorgen zijn er talloze methodes bedacht, variërend van lichaamstaal, stemcommando's, diverse bitloze oplossingen en tot slot het bit in al zijn varianten. Het is niet zo dat er een goede en slechte methode is als het om communicatie gaat. Zolang beide partijen dezelfde taal beheersen gaat alles goed.

Bij paarden is communicatie van belang, want wat als het paard niet meewerkt? In deze tijd vinden veel mensen het belangrijk om controle te hebben. Men is bang om deze controle te verliezen. Om dit te voorkomen en de controle te behouden, vervallen ruiters al snel door allerlei psychologische en evolutionaire achtergronden in het willen toepassen van `dwang`. Het bit lijkt daartoe het middel te zijn, en deze is te krijgen in vele varianten. De meeste bitten zijn voorzien van controleverhogende aanpassingen, zoals hefbomen etc.

Echter is een paard geen dier dat zich gemakkelijk overgeeft aan dwang. Paarden gaan juist vaak door dwang heen. Vragen die hierbij gesteld kunnen worden zijn: Werkt een bit wel? Met als vervolg vraag: Als een bit een zodanig slechte invloed heeft, moet de ruiter het nog wel gebruiken om rijtechnische problemen op te lossen?

1.3.1 Nadelen van het bit:

Fysiologische incompatibiliteit:

Een paard kan niet tegelijkertijd eten en galopperen. Wanneer een paard beweegt is zijn slokdarm gesloten. Als een paard een bit in zijn mond heeft denken zijn hersenen dat er eten in zijn mond zit. Vervolgens spoort de ruiter het paard aan om te bewegen. Hierdoor ontstaan er tegenstrijdige effecten in de hersenen. Er ontstaat een fysiologische conflict doordat het sympathische (beweging) en parasympathische (rust en eten) systeem tegelijkertijd wordt geactiveerd.

Verstoring van de ademhaling:

Als een paard een bit in heeft buigt hij zijn hoofd. Hoe verder de kin richting de borst beweegt, hoe verder de ademhalingsweg wordt dichtgeknepen. Ook vindt er speekselvorming plaats door het bit, waardoor het paard probeert te slikken en daardoor wordt de luchtweg afgeknepen.

Verstoring van de gang:

Wanneer een paard zijn hoofd als balansorgaan gebruikt, en deze door het bit wordt tegen gehouden, zorgt dit voor slikbewegingen en wordt de gang onregelmatig. Zodra het paard zijn hoofd niet meer vrij kan bewegen wordt de gang van mindere kwaliteit.

Mond- en gebitsproblemen:

Paarden zijn gemaakt om door de neus te ademen, tijdens bewegen is de mond stevig gesloten. Daardoor loopt het paard met een bit vaak met geopende mond. Een bit stoot vaak tegen de kiezen en ligt ook in het gebied waar de laatste wolfskiezen nog doorkomen. Waardoor een paard een gevoelige mond krijgt.

Ontwikkeling van abnormaal gedrag:

Veel paarden hebben, door het dragen van het bit, onnatuurlijke gedragingen ontwikkeld. Denk hierbij aan: hoofdschudden, tong over het bit leggen, mond open houden, schuimen, kwijlen, op het bit leunen, hoofd in de lucht gooien, tong uit de mond steken, bokken, tanden knarsen, met de staart zwiepen etc. Dit zijn vaak allemaal uitingen van onvrede over het bit. De vraag hierbij luidt: waarom rijdt een ruiter een paard met een bit?²⁴

1.4. Natural Horsemanship / Freestyle

Natural Horsemanship / Freestyle worden samengevoegd omdat beide methodes werken vanuit het paard en zijn natuurlijke gedragingen. Beide worden hieronder nader toegelicht.

1.4.1. Natural Horsemanship

Een trainingsmethode voor paarden die ook wel de Parelli methode wordt genoemd. De methode is gebaseerd op de manier waarop paarden onderlinge communicatie toepassen, in hun natuurlijke omgeving. Deze manier van communiceren is effectief voor alle rassen en in alle disciplines van rijden. De methode wordt wereldwijd gebruikt door paardenmensen van alle niveaus. Natural Horsemanship of NH is gebaseerd op liefde en respect voor het paard, begrip voor het natuurlijke gedrag van paarden en voor hun psychologie. Er wordt geen gebruik gemaakt van dwang, intimidatie, scherpe bidden of mechanische hulpmiddelen. Liefde, taal en leiderschap of ook wel anders gezegd relatie, communicatie en wederzijds vertrouwen staan centraal.²⁵

De uitgangspunten van Natural Horsemanship

Er zijn verschillende uitgangspunten voor Natural Horsemanship. De belangrijkste tien punten voor deze methode, worden hieronder weergegeven.

- **Paarden zijn goed precies zoals ze zijn:**
Bij deze methode wordt vooral de mens getraind omdat de mens moet leren hoe een relatie met het paard op een natuurlijke manier tot stand komt. De Parelli methode leert de ruiter hoe te werken met het paard op de meest liefdevolle, effectieve en efficiënte manier en met blijvende resultaten en succes.
- **Vier sleutels:**
De basisprincipes van de Parelli methode bevatten vier woorden: relatie, begrip, communicatie en vertrouwen.
- **De relatie tussen jou en je paard:**
Dit is de basis van de Parelli methode. Deze relatie moet bij alle handelingen, die verricht worden met het paard, op nummer één staan.

²⁴ http://www.paardnatuurlijk.nl/index_js.htm?http://www.paardnatuurlijk.nl/weetjes/bitloos.htm

²⁵ <http://www.parelli.nl/parelli.php?subnav=nh>

- **Begrip:**
Begrijpen dat het paard een vluchtdier is, waarbij bij alles wat ze doen, gebaseerd is op instinct. Leer de wereld door de ogen van het paard te zien. De persoonlijkheid- en karaktereigenschappen van het paard kennen en herkennen zodat ruiter en paard op de meest effectieve manier kunnen communiceren.
- **Communicatie:**
Relaties zijn gebaseerd op begrip en communicatie. Daarom is het belangrijk dat de ruiter het paard begrijpt en ermee kan communiceren. Met de Parelli methode leert de ruiter communiceren met het paard zoals paarden dat onderling ook doen.
- **Vertrouwen:**
Paarden zijn kuddedieren en daarom van nature gewend om een leider te volgen. Via de Parelli methode leert de ruiter om zich als leider zich op te stellen, zodat het paard zich veilig voelt en doet wat er gevraagd wordt. Vertrouwen wordt opgebouwd door: de relatie voorop stellen, leren te communiceren in de natuurlijke taal van het paard, paarden leren hoe ze kalm en veilig blijven bij gevaar. Als laatste moet de relatie vanaf de grond goed zijn, voordat het paard daadwerkelijk bereden wordt.
- **De vier belangrijkste punten om paarden te leren begrijpen op de NH manier:**
Er zijn vier belangrijke punten waarmee gewerkt wordt volgens de NH methode. Ten eerste doormiddel van grondwerk, daarna werken met het paard in vrijheid, rijden zonder contact of zonder teugels, hoofdstel en zadel (Freestyle) en als laatste en het hoogst haalbare rijden met contact, verfijning en precisie.
- **Goed teugelgebruik:**
Om goed en vloeiend te leren paardrijden is het juist gebruiken van de teugel belangrijk. Dit zal het rijden verbeteren en het paard helpen om zijn hoofd goed te dragen. Bij de Parelli methode maakt de ruiter gebruik van twee teugels voor communicatie en slechts één teugel ter controle. Als de ruiter een paard op twee teugels probeert tegen te houden, kan men ervan uitgegaan dat het paard zijn hoofd omhoog gooit, claustrofobisch wordt en hierdoor met nog meer kracht vooruit wil. Het gebruik van één teugel schakelt de achterhand, de motor van het paard, uit.
- **Paard met problemen:**
Er bestaat niet zoiets als een slecht paard. Alle problemen die voorkomen met paarden kunnen worden opgelost met behulp van NH technieken. De Parelli methode kan van ieder paard een kalm, relaxed, vertrouwenswaardig, begrepen, gerespecteerd en vrolijk paard maken. Daarnaast kan door middel van deze methode elke ruiter een kalme, vertrouwenswaardige en natuurlijke leider worden.
- **De zeven sleutels voor succes:**
Er zijn zeven sleutels voor succes: Houding, Kennis, Materiaal, Tijd, Techniek, Fantasie en Ondersteuning.²⁶

1.4.2. Freestyle

Bij de Freestyle methode wordt er rekening gehouden met de welvaartsnormen voor gebruiksdieren. Dit houdt in dat er geen gebruik wordt gemaakt van geweld, dwangmiddelen en/of pijn in de africhting en opvoeding van het paard als rijdier. De training richt zich dan ook op alle omgevingsfactoren van het paard: huisvesting, voeding, medische behandeling, materiaalgebruik etc. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het paard als individu. Hierbij moet gedacht worden aan karakter, bouw en aanleg van het paard.

²⁶ <http://www.parelli.nl/parelli.php?subnav=10principles>

De term Freestyle staat voor meer dan alleen maar het trainingssysteem. Het staat voor de manier waarop ruiters met paarden willen omgaan. Ook wordt er gerespecteerd dat iedere ruiter met zijn paard een verschillend doel voor ogen heeft.

Toepassingen

De Freestyle training wordt gebruikt in uiteenlopende sectoren binnen de paardenwereld. Deze zijn ingedeeld in de volgende categorieën:

- Als ondersteunende training voor het rijden in het algemeen (alle disciplines)
- Als ondersteuning voor rijkunstig en/of dressuurmatig rijden
- Opleiden van jonge paarden (opvoeden en beleren)
- Oplossen van probleemgedrag

Het systeem kent een aantal trainingsvormen die vanaf de grond worden uitgevoerd. Deze ondersteunen het uiteindelijke doel:

Verantwoord en vakkundig paardrijden.

De drie ondersteunende trainingsvormen bestaan uit: loswerken, grondwerk en dubbele lange lijnen. Alle drie de vormen worden hieronder toegelicht.

Loswerken

Is de eerste trainingsvorm waarbij het paard geheel los loopt in een afgesloten vierkante ruimte. De ruimte bedraagt ongeveer 14 x 14 meter.

Bij deze trainingsvorm staat in eerste instantie de ontwikkeling van de ruiter voorop. Hierbij leert de ruiter het lichaam gebruiken als communicatiemiddel met het paard. Er wordt gebruik gemaakt van de natuurlijke reacties van paarden op de positie, beweging en houding van de ruiter. Het loswerken bestaat uit technieken die ruiters doorgeven aan het paard doormiddel van lichaamstaal. Het paard bepaald of de ruiter duidelijk is. Het paard laat dit zien door de controle, betreft richting en snelheid, in handen van de ruiter te geven. Zo stelt het paard zich dienstbaar en meewerkend op. Paarden hebben een impuls nodig om ergens op te reageren.

Figuur 6: Loswerken Freestyle

Grondwerk

Onder de trainingsmethode grondwerk, valt binnen de Freestyle methode, al het werk aan de hand. Dit wordt toegepast door middel van een Freestyle halster en Leadrope. Dit laatste is een lijn van 4.5 meter.

In dit onderdeel krijgt het paard voor het eerst te maken met het fenomeen `wijken voor druk` in combinatie met tegengestelde reflex. Omdat de druk fysiek wordt gebruikt zullen de meeste paarden van nature juist tegen deze druk in bewegen. Uiteindelijk wordt er via grondwerk geleerd dat paarden voor deze druk wijken en de ruiter leert deze druk effectief te gebruiken en te doseren.

Figuur 7: Grondwerk Freestyle

Dit zijn allemaal indirecte hulpen, omdat er een hulpmiddel wordt gebruikt.

De ruiter past, zodra hij bezig is met het paard, grondwerk toe. Een aantal voorbeelden van grondwerk zijn: lopen met het paard van stal naar de wei, stil staan bij het opstijgen, trailerladen, longeren etc.

Dubbele lange lijnen

Het werken aan de dubbele lange lijnen (DDL) is de belangrijkste schakel tussen het werken op de grond en het rijden. Waarbij in de vorige werkvormen vooral aandacht werd besteed aan de communicatie en het leervermogen, gaat DDL voor het eerst bezig met het verbeteren van het paard. Het paard leert vanuit zijn eigen gevoel voor natuurlijke balans een geheel nieuwe vorm van balans, namelijk het rijtypische balans.

Figuur 8: Dubbele lange lijnen Freestyle

Om dit te leren zal het paard moeten veranderen in de manier van bewegen. Dit is nodig om zowel verticaal als horizontaal een evenwichtige houding te vinden, die de ruiter tijdens het rijden nodig heeft.

Als het paard op de cirkel rondom de ruiter loopt, wordt er gewerkt aan het verticale balans. Als de ruiter achter het paard werkt, in de zogenaamde `menpositie`, dan werkt de ruiter voornamelijk aan de horizontale balans.²⁷

Doel

Zoals eerder vermeld, is het uiteindelijke doel van de training; Het verantwoord en vakkundig paardrijden. Binnen de Freestyle methode maakt de ruiter onderscheid tussen het `basis rijstelsysteem` en het `technische rijden`. Bij het basis rijstelsysteem vertaalt zich dit vanaf de grond naar het rijden toe. Hierbij is het gebruik van lichaamstaal, fysieke druk van de hulpen en rijtypische balans belangrijk. Daarnaast is de basis gericht op de gehoorzaamheid tijdens het rijden.

Het technische rijden is uiteraard afhankelijk van de gekozen discipline. Echter geldt voor elke discipline dat de techniek wordt ingezet om de kwaliteit van het bewegen te verbeteren. Het paard laten ontwikkelen op het gebied van kracht, losheid, balans, rust en atletisch vermogen. De Freestyle methode is toepasbaar van af het aller eerste begin tot aan een hoog niveau in de rijkunst of sport. Dit geldt voor zowel ruiter als voor het paard. Verantwoord en vakkundig rijden is altijd een optelsom van de vaardigheden die binnen de ruiter en paard combinatie aanwezig zijn.²⁸

²⁷ <http://www.emielvoest.nl/index.php/algemeen/wat-is-freestyle>

²⁸ <http://www.emielvoest.nl/index.php/algemeen/wat-is-freestyle>

1.5 Laag-diep-rond / Röllkur / Hyperflexie

De benamingen Laag-diep-rond, Röllkur en Hyperflexie behoren allemaal tot dezelfde methode. Alleen heeft iedereen hier een andere mening over de methode qua inhoud. Hieronder zal nader worden ingegaan op deze methodes.

Bij Laag-diep-rond/ Röllkur/ Hyperflexie wordt het paard voorwaarts en rond in de hals gereden.

Het paard wordt door de ruiter gevraagd zijn spieren actief en volledig uit te rekken tijdens het actief werken en onder belasting van het ruitergewicht. De kin van het paard wordt naar de borst gehaald. Dit vergroot de rek en maakt het paard langer. Het paard wordt als het ware van top tot teen uitgerekt en gestretcht.

De wervels van het paard worden tijdens de training losgemaakt. Op deze manier wordt het paard compleet los door zijn lijf en durchlässig. Ook is dit type ruiter van mening dat door het hoofd van het paard laag te houden het paard beschermd wordt voor prikkels van buitenaf en kan het paard zich beter concentreren.

Door het laag en diep achter de loodlijn in te stellen wordt, via het rekken van het nekligament, de rug opgebouwd. Bij het paard wordt de rug optimaal gebruikt en door het actief houden van het achterbeen is de rugfunctie ideaal voor de verzameling van het paard. Daarnaast wordt het paard, door de LDR methode, sterker gemaakt waardoor het paard de oefeningen op een hoger niveau beter aan kan.

Op deze methode is ook veel kritiek. Deze kritiek komt vooral vanuit het buitenland. Toch is deze methode een veel gebruikte methode op hoger niveau.²⁹ Echter is de Laag-diep-rond methode, waarbij het paard de hals buigt zonder dwang, alleen toegestaan door de FEI. De Röllkur en Hyperflexie methode zijn verboden, omdat hier het paard onder dwang zijn hals diep buigt.³⁰

Figuur 9: Laag-diep-rond/ Röllkur/ Hyperflexie

²⁹ <http://correctedressuur.webklik.nl/page/rollkur-uitleg>

³⁰ <http://horses.nl/sport/dressuur-sport/dressuur-algemeen/fei-ldr-mag-hyperflexie-verboden-video/>

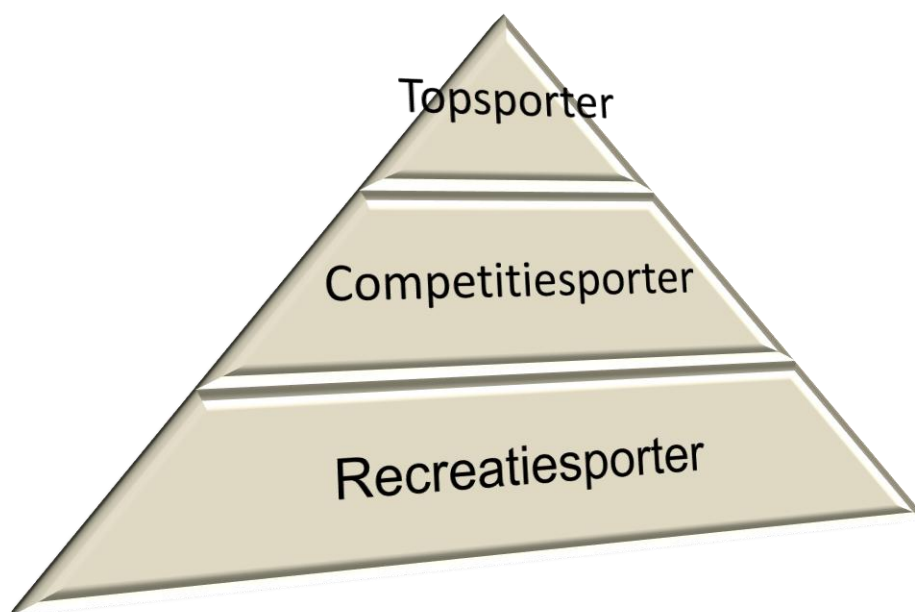
Hoofdstuk 2. Type ruiters paardensport

In dit hoofdstuk wordt er antwoord gegeven op de volgende deelvraag: Welke type ruiters heb je binnen de paardensport? Wanneer er gekeken wordt naar de categorie sport, dan zijn hier drie type sporters in te onderscheiden; de recreatiesporter, competitiesporter en topsporter. Gedurende deze scriptie worden deze types binnen de paardensport met elkaar vergeleken. De recreatiesporter is actief met zijn paard en rijdt thuis of in de bossen. De ruiter heeft geen doel om zijn prestaties binnen wedstrijden te meten.

Naast de recreatiesporter is de competitiesporter te onderscheiden. Deze ruiter wil zijn prestaties met het paard wel meten in wedstrijdverband. Hij gaat dan ook regelmatig naar wedstrijden om een hoger niveau te verkrijgen. De ruiter meet zijn niveau met dat van andere paardensporters.

Als laatste is er de topsporter. Deze wil het hoogst haalbare doel behalen met zijn paard en wil graag internationale wedstrijden gaan rijden. Deze ruiters beoefenen de paardensport, in tegenstelling tot recreatiesporter en competitiesporter, als werk. Dit is nodig om ruiter en paard op een dusdanig niveau te krijgen. Het gehele leven draait om de paarden.³¹

Hieronder word nader ingegaan op de typen paardensporters binnen de paardensector.

Figuur 10: Typen paardensporters

³¹ <http://hiw.kuleuven.be/ned/lessen/cursusmateriaal/0910/scheerderPP.pdf>

2.1 Recreatiesporter

Recreatief paardrijden, houdt in dat een ruiter of amazone een rit maakt op een paard alleen ter vermaak. Doormiddel van een buitenrit in het bos, langs het strand of gewoon thuis in de rijbaan. Deze ruiters rijden vaak paard wanneer zij er plezier in hebben of eens per week op de manege.³²

In Nederland beoefent ongeveer 456.000 mensen de paardensport, waarvan 80% wordt aangemerkt als recreatie ruiter. Zij hebben een FNRS Ruiterpaspoort (33%), SRR Ruiterrijbewijs (22%), SRR Koetsiersbewijs (11%) of zijn lid van een lokale vereniging, maar hebben geen startkaart (15%). Deze ruiters zijn vaak niet bij de KNHS paardensportbond verbonden omdat deze nog te weinig te bieden heeft voor deze sporters. De KNHS hoopt er in de toekomst ervoor te zorgen dat meer recreatiesporters de overgang gaan maken naar de competitiesport. Dit wil men realiseren door het niveau bij de competitiesport aan te passen aan de wensen van de sporter.

Uit cijfers blijkt dat recreatieruiters jaarlijks gezamenlijk zeventien miljoen buitenritten maken. De manege is een belangrijke plek voor de recreatiesporter. Uit onderzoek blijkt dat er een overschot aan recreatieruiters is binnen Nederland. Dit valt te herleiden uit de lange wachtlijsten die maneges hebben.³³

2.2 Competitiesporter

Een competitiesporter is een ruiter die zich wil vergelijken en meten met andere ruiters gedurende wedstrijden om te kijken wie de beste is. Deze sporters zien anderen als hun concurrent en willen van de ander winnen. De competitiesporter traint dagelijks om beter te worden. Deze training kan in verschillende disciplines worden verricht van springen tot dressuur en samengesteld etc. Een competitiesporter kan uiteindelijk doorstromen tot topsporter.³⁴

Volgens de paardensportbond van Nederland, genaamd de KNHS, groeit het aantal paardensporters jaarlijks met 3 tot 4%. Het aantal competitiesporters in Nederland groeit echter minder snel. Door een betere afstemming van de sport kan er voor gezorgd worden dat de recreatieruiter eerder een stap neemt richting de competitiesport.

Aantal competitiesporters van de cijfers in 2012 waren 24.638 paardensporters die wedstrijden beoefenen.³⁵ Dit is een stijging van meer dan 1000 paardensporters dan het jaar ervoor.

De KNHS is hard bezig om het aantal competitiesporters in Nederland te verhogen. De bond wil dit realiseren doormiddel van afstemming per leeftijdscategorie. Doel hierbij is om de paardensport leuker en begrijpelijker te maken voor kinderen tot circa twaalf jaar. Wanneer de ruiter een leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt, zal de sport zo worden ingericht dat de overgang, van pony naar paard, geen drempel vormt in de doorstroming. Daarnaast zal de jeugdsport een allround insteek krijgen. De KNHS wil door het toepassen van het allround karakter, de paardensport ook meer toegankelijker maken voor jongens.

³² <http://nl.wikipedia.org/wiki/Paardensport>

³³ <http://www.monitorvrijetijdtoerisme.nl/recreant/recreatievormen/paardensport/>

³⁴ <http://www.encyclo.nl/begrip/competitie>

³⁵ <https://www.knhs.nl/media/6616736/jaarverslag-2012.pdf>

2.3 Topsporter

In Nederland wordt binnen de sport de volgende definitie van een topsporter gehanteerd:

“Topsporter ben je als je internationaal op het hoogste senioreniveau (EK, WK en Olympische Spelen) meedoet, binnen een erkend topsportprogramma. Er zijn topsporters met een A-status of een B-status als men internationaal uitkomt, kun je als sporter die alleen verkrijgen.”

In 2012 telde de topsport afdeling 21.134 starts internationaal.³⁶

Het topsportbeleid van NOC*NSF richt zich op een vaste positie bij de tien beste landen van de wereld. De paardensportbond de KNHS heeft dit ook als doel gesteld. Het is belangrijk dat topsporters zich optimaal kunnen voorbereiden voor topsportprestaties. NOC*NSF ondersteunt de KNHS door financiële en materiële voorzieningen.³⁷

De KNHS investeert in topsport omdat het een wervend referentiekader is voor de breedtesport. Topsport zorgt voor aansprekende rolmodellen. Recreatie- en competitiesporters identificeren zich graag met de passie, ambitie, discipline en resultaten van de topsporter. Voor de sporters op een laag niveau is topsport vaak een groot doel. Nederland heeft de afgelopen jaren laten zien met de paardensport bij de wereldtop te horen.

De keuze voor topsport is niet gemakkelijk. Vaak blijft men voor de amateursport kiezen. De keuze is afhankelijk van de vele factoren die de ruiter in de topsport kan bedrijven.³⁸ De volgende factoren zijn van belang: trainingsmogelijkheden, talent, school, familie, geld, blessures etc. Uit deze factoren valt af te lezen dat niet iedere sporter met genoeg talent zomaar op topsport niveau kan meedoen.³⁹

³⁶ <https://www.knhs.nl/media/6616736/jaarverslag-2012.pdf>

³⁷ <http://www.nocnsf.nl/cms/showpage.aspx?id=657>

³⁸ <http://sport.infonu.nl/diversen/64781-keuze-tussen-sport-en-topsport.html>

³⁹ <https://www.knhs.nl/media/5563338/meerjarenbeleidskader-knhs-2011-2016.pdf>

Hoofdstuk 3. Voorkeur africhtingsmethodes

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de volgende deelvraag: Wat is hun voorkeur voor een africhtingsmethode?

Vanuit de enquête die afgenomen is onder de drie verschillende type paardensporters: recreatiesporters, competitiesporters en topsporters, zijn zowel verrassende als voorspelbare uitkomsten naar voren gekomen. Onder de paardensporters gaat de voorkeurspositie qua africhtingsmethode uit naar de klassieke en academische rijkunst / rechtrichten. Dit zijn ook de meest voor de hand liggende richtingen van trainen. Opvallend is dat de Natural Horsemanship en Freestyle zijn opkomst begint te maken binnen de paardensport.

3.1 Voorkeur recreatiesporter

Van de respondenten was 54% recreatiesporter. Het aantal recreatiesporters is binnen de paardensport vrij hoog. In Nederland beoefent ongeveer 456.000 van de mensen de paardensport. Hiervan wordt 80% aangemerkt als recreatieruiter. De recreatieruiters beschikken over een FNRS Ruiterspasoort (33%), SRR Ruitertijbewijs (22%), SRR Koetsierbewijs (11%) of zijn lid van een lokale vereniging, maar hebben geen startkaart (15%)⁴⁰. Uit de enquête is naar voren gekomen dat de recreatieruiter vaak over een eigen paard beschikt en meerdere keren per week rijdt.

De voorkeur ligt voornamelijk bij de academische rijkunst/ rechtrichten, klassieke rijkunst en Natural Horsemanship / Freestyle. Uit onderzoek valt op dat alle sporters wel bekend zijn met de verschillende methodes en de effecten hiervan. Ondanks de kennis valt de uiteindelijke keuze vaak op de klassieke, academische rijkunst/rechtrichten en Natural Horsemanship methode. Dit zijn de meest bekende methodes. Bijna alle recreatiesporter heeft interesse in het paardenwelzijn en als dit zou kunnen worden verbeterd door een bepaalde trainingsmethode zou men hiervan op de hoogte willen zijn.

3.2 Voorkeur competitiesporter

Van de ondervraagden was 42% competitiesporter tot landelijk niveau. Uit cijfers is naar voren gekomen dat er in Nederland ongeveer 25.000 mensen zijn, die de paardensport in wedstrijdverband beoefenen. Dit aantal is inclusief de internationale sporters.⁴¹

Competitiesporters beschikken, evenals de recreatiesporter, vaak over een eigen paard en rijden in ieder geval meerdere keren per week om op wedstrijden uit te kunnen komen. De voorkeur ligt juist meer bij de klassieke rijkunst en ook een groot gedeelte bij de academische rijkunst/ rechtrichten. Vanuit deze groep komen ook juist de paardensporters vandaan die kiezen voor de Laag-diep-rond / Röllkur/ Hyperflexie methode. De ruiters kiezen hun methode voornamelijk op het gevoel bij een bepaalde methode en wat zij goed achten voor het paard. Het is dan ook opvallend dat deze ruiter kiest voor Laag-diep-rond methode terwijl hier juist qua welzijn veel opspraak over is. Tot slot moet opgemerkt worden dat de competitieruiter openstaat voor feedback. Daarnaast wil deze groep graag op de hoogte gehouden worden als hun trainingsmethode voor beperking zorgt qua paarden welzijn.

⁴⁰ <http://www.monitorvrijetijdtoerisme.nl/recreant/recreatievormen/paardensport/>

⁴¹ ⁴¹ <https://www.knhs.nl/media/6616736/jaarverslag-2012.pdf>

3.3 Voorkeur topsporter

Binnen Nederland groeit de topsporter steeds harder. Echter moet hierbij de kanttekening worden gemaakt dat het vaak een geselecteerd gezelschap betreft dat aan de top meedraait. Van de respondenten was dan ook helaas maar 4% topsporter. De voorkeur bij deze groep ligt grotendeels bij de klassieke rijkunst, maar deze ruiters gebruiken ook aspecten van de academische rijkunst en laag- diep –rond methode. De helft van deze geselecteerde groep, zou zijn of haar methode willen aanpassen, wanneer blijkt dat de gehanteerde methode nadelige gevolgen heeft op het paardenwelzijn. De andere helft staat lijnrecht tegenover deze visie. Deze groep ruiters, classificeert dit als ‘onzin’. Zij beredeneren dit als volgt: Als de paarden op een zodanig hoog niveau al meelopen, kan er niks mis zijn met de gekozen methode.

Uit bovenstaande gegevens blijkt dat de competitiesporter en recreatiesporter meer open staan voor nieuwe ideeën dan de topsporter.

Hoofdstuk 4. Effecten africhtingsmethodes

In dit hoofdstuk wordt er antwoord gegeven op de volgende deelvraag: Wat is het effect van elke afzonderlijke africhtingsmethode op het paard? Waarbij gekeken wordt naar de levensduur/gebruiksduur paard en de verschillende trainingsmethodes.

Als er gekeken wordt naar de welzijnsdefinitie voor dieren komen de volgende vijf vrijheden van het dier voor:

- Vrijheid van dorst, honger en onjuiste voeding
- Vrijheid van ongemak
- Vrijheid van pijn, verwonding en ziekte
- Vrijheid van angst en chronische stress
- Vrijheid om een normaal gedragspatroon te kunnen vertonen

Wanneer er gekeken wordt naar de levensduur of gebruiksduur van een paard, is het belangrijk dat aan bovenstaande vrijheden gedacht wordt. Hieronder valt ook de trainingsmethode voor paarden. Als een paard op een verkeerde wijze wordt getraind, zal het paard een kortere gebruiksduur hebben of zelfs, in het ergste geval, een kortere levensduur.

Het is daarom van belang om onderzoek te doen naar de verschillende trainingsmethodes voor het paard en de effecten hiervan op de gebruiksduur en/of levensduur van het paard.

Er zijn verschillende trainingsmethodes die al eerder in dit verslag uitgebreid zijn besproken, hieronder volgt een bondig overzicht:

- Academische rijkunst / rechtrichten
- Klassieke rijkunst
- Bitloos
- Natural Horsemanship / Freestyle
- Laag- diep – rond / Röllkur / Hyperflexie

Het streefbeeld bij het trainen van het paard is, dat de toegepaste methode aansluit bij de natuurlijke aanleg van het betreffende dier. De trainingsmethode heeft een positieve invloed op het welbevinden van het paard. Uit het onderzoek, van de sectorraad paarden (SRP)⁴² naar de training en hulpmiddelen bij africhting paard, is gebleken dat er meer controle moet plaatsvinden op de manier van training.

De KNHS heeft het paardenwelzijn als hoge prioriteit. Daarom is er vanuit de KNHS onderzoek gedaan naar de loopbaan en eventuele vroegtijdige afbreking van de carrière van het paard. Student Diergeneeskunde Wanda Genzel heeft hier onderzoek na gedaan wat is uitgevoerd met behulp van medewerkers van de KNHS. Deze gegevens zijn met behulp van dr. Sloet en professor van Weeren in een wetenschappelijk onderzoek verwerkt.

Hieruit bleek dat bij een onderzoek onder 520 paarden, waaronder; hengsten, ruinen en merries, in totaal 334 paarden de carrière beëindigden tussen 2004 en 2009. Dit komt neer op 64,2% van het totaal aantal onderzochte paarden. De gemiddelde carrière duur was bijna vier jaar.

Opvallend was dat op het lagere B/L niveau veel uitval voorkwam, in vergelijking tot paarden die een hoger niveau liepen. Bij de B/L paarden was er in 23% van de gevallen een veterinaire oorzaak. Bij paarden vanaf M-niveau en hoger lag dit op 24,6%.⁴³ Van de in totaal 334 paarden, vielen 80 paarden uit door veterinaire redenen. Opvallend hierbij was dat veel van deze paarden, twintig in totaal, kampten met peesproblemen. Naast deze paarden waren er acht paarden met artrose en zeven die hals en/of rugproblemen hadden. Dit zijn enkele voorbeelden die door verkeerde trainingsmethodes kunnen ontstaan. Dat hier sprake is van een combinatie van beide oorzaken, kan helaas nog niet worden bevestigd. Hier wordt uitgebreid onderzoek naar verricht. Helaas zijn dit wel specifieke problemen die ontstaan, bij paarden, door een verkeerde manier van training.

⁴² Plan van aanpak bevorderen Welzijn Paard: Training en hulpmiddelen

In de onderstaande tabel is een overzicht weergegeven met de specifieke redenen voor een carrièrebeëindiging bij sportpaarden.⁴⁴

totaal paarden	357	134	12	17	520
totaal carrièrebeëindiging	202	115	4	13	334
RUITER REDENEN	10	6	2	3	21
financieel	1	0	0	0	1
tijd	1	3	1	2	7
zwangerschap	1	0	0	0	1
verhuizing	2	2	0	0	4
gezondheidsproblemen	2	0	0	0	2
overige oorzaken	3	1	1	1	6
PAARD REDENEN	192	109	2	10	313
binnen Nederland verkocht	49	13	0	0	62
Internationaal verkocht	44	65	0	1	110
fokkerij	19	10	0	0	29
recreatie	22	4	1	0	27
met 'pensioen'	2	2	0	1	5
veterinaire redenen	56	15	1	8	80
EUTHANASIE/GESTORVEN	23	5	0	0	28
peesprobleem	3	1	0	0	4
arthrose	5	1	0	0	6
koliek	3	1	0	0	4
Trauma	3	1	0	0	4
respiratoir probleem	1	0	0	0	1
neurectomie	1	0	0	0	1
probleem zenuwstelsel	1	0	0	0	1
huidprobleem	1	0	0	0	1
tumor	1	0	0	0	1
rugprobleem	2	0	0	0	2
hoefkatrolprobleem	1	1	0	0	2
onbekend	1	0	0	0	1
VETERINAIRE PROBLEMEN	33	10	1	8	52
peesprobleem	12	3	0	5	20
arthrose	3	2	0	3	8
hoefbevangenheid	2	0	0	0	2
hals / rugprobleem	5	2	0	0	7
hoefkatrolprobleem	3	1	0	0	4
trauma	1	0	1	0	2
nierprobleem	1	0	0	0	1
respiratoir probleem	1	0	0	0	1
gebitsprobleem	0	1	0	0	1
probleem patellaligament	1	0	0	0	1
kreupel (niet gespecificeerd)	4	1	0	0	5

Figuur 11: Redenen voor carrièrebeëindiging bij sportpaarden

Uit onderzoek, naar de gebruiksduur en levensduur van het paard, komen verschillende cijfers naar voren. Uit deze cijfers blijkt dat de meeste paarden, door onder andere verkoop naar het buitenland, niet meer te registreren zijn qua gebruik en levensduur, voor Nederland. Om een conclusie te kunnen trekken, over de invloed van verschillende trainingsmethodes op de gebruiksduur en levensduur van een paard, zou een jarenlang onderzoek verricht moeten worden. Om dit onderzoek representatief te maken zal het uitgevoerd moeten worden onder een bepaalde groep paarden die gedurende hun carrière gevolgd worden.

⁴⁴<http://www.diergeneeskunde.nl/media/filebank/92892e4617774d72bbc4db8901cd8f1f/sportpaarden.pdf>

Echter kan al wel het volgende geconcludeerd worden: de effecten van de diverse trainingsmethodes en de omgang hiervan hebben wel degelijk effect op de gebruiks- en levensduur van een paard. Er vallen zoals blijkt uit onderzoek nog veel paarden uit vanwege veterinaire problemen.

4.1 Vergelijking van de verschillende methodes

De verschillende methodes die onderzocht zijn kunnen niet allemaal met elkaar vergeleken worden. Iedere methode heeft weer een uniek aspect. Alleen komen bij alle methodes wel vergelijkbare kenmerken terug. Door te kijken naar verschillende meningen van professionals is er een vergelijkingsonderzoek tot stand gekomen met de bijbehorende effecten van africhting voor het paard.

Alleen zijn niet alle methodes met elkaar te vergelijken, dus is er vergelijking gedaan tussen de volgende methodes:

- Academische rijkunst/ rechtrichten -> Natural Horsemanship / Freestyle
- Klassieke rijkunst -> Academische rijkunst / rechtrichten
- Bitloos -> Natural Horsemanship / Freestyle
- Laag-diep-rond / Röllkur / Hyperflexie

Uit deze vergelijkingen en onderzoeken, naar de verschillende trainingsmethodes, is de meest effectieve trainingsmethode uitgekozen voor het paard en zijn welzijn.

Verskillende toetsingscriteria africhtingsmethodes:
Tijdsduur africhtingsmethodes
Leeftijd van het paard op het moment van africhting
Kostprijs africhtingsmethodes
Levensduur / gebruiksduur paard
Happy Athlete
Natuurlijke gedraging paard
Doel van de ruiter

Figuur 12: Verschillende toetsingscriteria africhtingsmethodes

4.1.1 Academische rijkunst/rechtrichten in vergelijking met Natural Horsemanship/Freestyle

Bij elke methode is het van belang om rekening te houden met de natuurlijke gedraging van het paard. De wijze waarop het paard leert en om te kijken wat het paard qua ervaring reeds heeft opgedaan voor de africhting. Het belangrijkste aspect is dat het paard vertrouwen heeft in de persoon die de africhting verricht.

Het is gebleken dat paarden die een stapsgewijze aanpak krijgen, waarbij men veel aandacht schenkt voor de individuele ontwikkeling van het paard, minder stress hebben.

Als eerste wordt de traditionele manier van zadelmak maken vergeleken. Deze traditionele manier wordt ook wel aangeduid als de academische rijkunst /rechtrichten of een andere benaming hiervoor is het Steinbrecht-systeem in vergelijking met Horsemanship/ Freestyle. Uit onderzoek van Marijke de Jong, blijkt dat het resultaat bij deze twee methodes gelijk bleef, na een trainingsperiode van vijf weken. Echter, de paarden die volgens het systeem van het Horsemanship zijn getraind, waren beter op het gebied van welzijn.

Dit komt omdat bij de Horsemanship de nadruk wordt gelegd op het belang van natuurlijk gedrag van het paard en het gebruik van lichaamstaal naar het paard toe. Een paard heeft zijn eigen trainingsmethode dat wordt aangepast aan zijn ontwikkeling. Hoe Horsemanship in zijn werking gaat is al uitgelegd in dit verslag. Kort samengevat begint bij de Horsemanship het meeste werk op de grond voordat er een ruiter op het paard gaat zitten. Het paard zal dus volledig vertrouwen krijgen in de ruiter en minder stress ervaren.

Bij de traditionele trainingsmethode volgens het Steinbrecht-systeem krijgen de paarden dagelijks een training volgens een van tevoren vastgesteld stappenplan. Er wordt minder gekeken naar het individuele paard als bij Natural Horsemanship. Ook hier wordt eerst met de paarden aan de hand gewerkt voordat er een ruiter op het paard gaat zitten. Alleen gaat men hier sneller over op het rijden van het paard dan bij Horsemanship.

Geconcludeerd kan worden dat de paarden bij Horsemanship al meer kennen voordat er een ruiter opgaat. Dit heeft te maken met het grondwerk. De paarden minder onder de indruk van de ruiter, wanneer deze het paard zal gaan berijden. Bij de academische manier wordt er al eerder op het paard gezeten waarna vervolgens de oefeningen worden aangeleerd.

De belangrijkste conclusie is dat de training van paarden het meest succesvol is als er rekening wordt gehouden met hoe een paard leert. Paarden leren op drie manieren: inprenting, gewenning en door bewust leren via associaties.⁴⁵⁴⁶

4.1.2. Klassieke rijkunst tegenover Academische rijkunst/ rechtrichten

De academische rijkunst/rechtrichten en de klassieke rijkunst (wedstrijdsport) worden weleens met elkaar vergeleken. Beide disciplines zijn niet beter of verkeerd te noemen maar zijn simpelweg gewoon anders. Dr. Filipe Figueiredo Graciosa, directeur en hoofdmeester van de Portugese School voor Rijkunst, verwoordde de verschillen als volgt:

“Op artistiek vlak is het verschil tussen academische rijkunst en wedstrijddressuur vergelijkbaar met ballet en turnen: de twee zijn mooi en goed, ze raken elkaar, maar het is niet hetzelfde”.⁴⁷

Doel van onze sport is de harmonie, het compleet versmelten met een paard, de perfecte balans die een ruiter heeft laten zien. Dit is iets wat je niet kunt meten maar moet zien als een kunst! Kunst is dan ook geen wedstrijd maar kunst is liefde!

Sportpaard tegenover gebruikspaar

De gymnastiserende oefeningen van de academische rijkunst zorgen voor een goed gebruikspaar. Zo'n paard zit comfortabel en is altijd kalm, de ruiter kan hier in alle omstandigheden vanuit gaan. Daarnaast heeft het gebruikspaar een innerlijke rust, lichamelijke ontspanning en is gehoorzaam. Het paard is zowel in de rijbaan als daarbuiten goed te berijden. Dit houdt de academische rijkunst in.

⁴⁵ <http://paardengedrag.be/wp-content/uploads/2012/02/Visser-EK-2009-A-comparison-of-sympathetic-and-conventional-training-methods.pdf>

⁴⁶ <http://www.levendehave.nl/kennisbank/paarden/training-van-paarden>

⁴⁷ Cap, nummer 31, februari 2006

De klassieke rijkunst wordt gebruikt voor sportpaarden. De rijkunst geeft temperamentvolle en soms heetgebakerde paarden die spectaculair bewegen en de juiste wedstrijdspanning bevatten, zowel lichamelijk als geestelijk en met de juiste spierontwikkelingen om te kunnen pieken op het juiste moment.

Het grote verschil tussen het academische paard en het klassieke opgeleide paard is het volgende: een academisch paard is ontspannen en beweegt comfortabel. Dat wordt ook wel als lauw en zonder impuls opgevat. Met deze eigenschappen kan geen wedstrijd worden gewonnen. Ook al kunnen deze paarden uiteindelijk dezelfde oefeningen uitvoeren als de klassiek opgeleide paarden. Alleen zonder het voorwaartse tempo als in de wedstrijdsport.

De klassieke- en academische methode kan vergeleken worden met een sprinter en een marathonloper. Beiden lopen hard maar hun doel, training en spierontwikkeling is totaal anders.

Ontstaan van het verschil tussen klassiek en academische rijkunst/ rechtrichten

De verschillen tussen deze twee trainingsmethodes zijn ontstaan in de historie. Eerder waren de paarden nodig voor oorlogen van man tegen man gevechten. Dit werden later gevechten op grotere afstand. Daarom werd het van belang dat de paarden ook sneller werden. Doordat het paardentype veranderde rond de 19^e eeuw moesten de trainingsmethodes worden aangepast. Doordat de paarden meer voorwaartse gangen kregen, die uitstekend geschikt waren voor de wedstrijdsport, werd er een andere manier van trainen ontwikkeld.

Een ander verschil tussen de academische rijkunst en klassieke rijkunst is dat de sporttraining veel meer gericht is op het volgende wedstrijdresultaat. Dit terwijl de academische rijkunst jaren uittrekt voor grondige leer- en trainingstijd. Een sportpaard moet veel sneller kunnen presteren. Terwijl een academisch paard pas op zijn twaalfde klaar is met de basis. Zijn piek ligt tussen de twaalf en achttien jaar. Wedstrijdpaarden presteren vanaf hun vierde jaar in de wedstrijding en lopen op hun zesde soms al op internationaal niveau. Een renpaard zelfs al in zijn tweede levensjaar.

Bij de academische rijkunst is het niet van belang dat het paard talentvol is. Dit in tegenstelling tot de klassieke methode waarbij dit wel wordt gevraagd.

De uiteindelijke conclusie die gemaakt kan worden is dat beide methodes niet fout of goed zijn, maar anders. Het is afhankelijk van het doel van de ruiter welke methode zal worden gekozen. Wil de ruiter graag presteren op wedstrijden en het hoogst haalbare halen dan zal de ruiters kiezen voor de klassieke methode. Wil de ruiter genieten van het paard en heeft de ruiter alle tijd, lees geen wedstrijd drang, dan is de academische methode geschikt.⁴⁸

4.1.3. Bitloos tegenover Natural Horsemanship/Freestyle

De trainingsmethode bitloos en Natural Horsemanship/Freestyle volgen elkaar op. Een goede voorbereiding op het bitloos rijden is om een Natural Horsemanship cursus te volgen. Om met het paard te kunnen communiceren, vanaf zijn rug, is er een communicatiemiddel nodig. Het paard zal moeten luisteren naar de wensen van de ruiter ten aanzien van het te kiezen richting en tempo. Een ruiter wil controle over zijn paard hebben. Dit bereiken de meeste ruiters doormiddel van een bit in de paardenmond te hangen.

⁴⁸ <http://www.paardenbegrijpen.nl/academische-rijkunst/sport-versus-klassiek/>

Echter, accepteren steeds meer paarden deze dwangmiddelen niet. Daarom zijn er andere trainingsmethodes ontstaan zoals bitloos, Natural Horsemanship en Freestyle, om de communicatie tussen paard en ruiter te ontwikkelen. Het rijden met een bit brengt vele nadelen met zich mee. Deze nadelen zijn al uitgewerkt en weer te vinden bij de uitleg over bitloos als trainingsmethode.

Om over te kunnen gaan naar bitloos is het beter om eerst te werken met Natural Horsemanship. Bij deze trainingsmethode mag de ruiter pas een bit gebruiken als het bit niet meer nodig is om het paard in bedwang te houden. Bij deze methode wordt eerst altijd begonnen met bitloos rijden.

Om een beter resultaat neer te zetten, en de communicatie tussen paard en ruiter te optimaliseren, kunnen beide trainingsmethodes samengevoegd worden.⁴⁹

4.1.4. Laag-diep-rond/Röllkur/Hyperflexie

Over het effect van de Laag-diep-rond/ Röllkur/ Hyperflexie zijn veel verschillende meningen. De ene ruiter is positief en de ander vindt het een onnatuurlijke trainingsmethode voor het paard.

Uit een onderzoek naar de Röllkur, waarbij zeven paarden als proef zijn gebruikt, werd gekeken naar de effecten op drie klinische gebieden die van invloed zijn op paardenwelzijn. Dit zijn: de spier- en zenuwfunctie in de hals, de bovenste luchtwegfunctionaliteit en stressindicatoren waaronder gedragsobservaties. Bij de Röllkur methode nam de luchtweerstand het meest toe. Dit had echter geen invloed op de zuurstofvoorziening van het bloed, volgens het onderzoek die is uitgevoerd door mevr. Sleutjens. Daarnaast was de geleiding van bepaalde zenuwen het meest vertraagd, maar de gedragsobservaties wezen duidelijk op de meeste weerstand tegen houdingen met een meer gestrekte hals dan bij de Röllkur.

De belangrijkste conclusie is dat bij het gemiddelde dressuurpaard iedere hoofd- en halshouding, anders dan de vrije houding, effect heeft op het paard. De Röllkur is en blijft een extreme positie en heeft zeker niet het minste effect, maar enige vorm van schadelijkheid kan niet worden aangetoond doormiddel van onderzoek. Net als het effect op het welzijn van het paard, niet kan worden aangetoond.⁵⁰

Er zijn veel mensen die de Laag-diep-rond / Röllkur/ Hyperflexie methode als iets slechts zien. Daarnaast zijn ook genoeg mensen die geen afkeer hebben tegen deze manier van trainen. Uit onderzoek kwam naar voren dat verschillende paarden, die op deze methode werden getraind, positieve resultaten lieten zien op hoog niveau.

Volgens de FEI houdt Röllkur het volgende in: “Door agressieve kracht afgedwongen buiging”. Ook verklaart de FEI dat een diepe, lage, ronde positie, in tegenstelling tot de Röllkur, wel acceptabel is. Kanttekening die hierbij gemaakt dient te worden is dat hierbij de neus ook achter de loodlijn komt.

⁴⁹ http://www.paardnatuurlijk.nl/index_js.htm?http://www.paardnatuurlijk.nl/weetjes/bitloos.htm

⁵⁰ <http://www.uu.nl/faculty/veterinarymedicine/NL/Actueel/nieuwsfaculteit/Pages/effect-hoofd-hals-houding.aspx>

Effecten van deze trainingsmethode, op het paard, zouden wezen dat de paslengte verkort werd en het paard zou de achterbenen hoger optillen. Bovendien zouden de lenden- en borstwervelkolom beweeglijker worden. Uit alle onderzoeken, die gedaan zijn naar de Röllkur, zijn er nog steeds geen ernstige nadelige effecten gevonden. Het is vooral de mening van omstanders die dit beweren. Zij vinden dat deze trainingsmethode niet eerlijk is tegenover het paard. Uiteindelijk is er geen eensgezindheid te vinden over de mogelijke nadelen voor de fysieke gezondheid van het paard, wanneer er volgens deze trainingsmethode getraind wordt. Ook al komt er uit onderzoek naar voren dat de Röllkur meer stress veroorzaakt, omdat het paard constant met het hoofd naar de borst gebogen loopt, en zijn natuurlijke gedrag niet kan uiten. Kanttekening bij deze opmerking is, is dat het paard deze houding bij meerdere trainingsmethodes aanneemt.⁵¹

4.2 Meest effectieve methode uit onderzoek

Hier wordt al gedeeltelijk antwoord gegeven op de hoofdvraag: Welke africhtingsmethode zorgt ervoor dat het paard op een duurzame manier wordt opgeleid. Waardoor het paard een langere levensduur heeft zonder beperkt te worden in zijn welzijn.

Wanneer er gekeken wordt naar de onderstaande trainingsmethodes, hebben deze allemaal weer een ander effect op het paard.

- Academische rijkunst/rechtrichten
- Natural Horsemanship / Freestyle
- Klassieke rijkunst
- Bitloos
- Laag-diep-rond/ Röllkur / Hyperflexie

Iedere trainingsmethode heeft zowel positieve- als negatieve effecten op het paard zijn natuurlijke drang en welzijn. Wanneer er gekeken wordt naar alle onderzoeken die gedaan zijn naar de verschillende trainingsmethodes. Is er geen enkele methode die omcirkeld kan worden als slecht voor het paard.

De keuze voor een bepaalde trainingsmethode is vooral doel afhankelijk. Wat wil de ruiter met het paard bereiken en waarvoor traint de ruiter dagelijks met het paard? Als de ruiter als doel heeft gesteld om het paard juist op te leiden, via een langdurig traject, dan is de academische rijkunst / rechtrichten geschikt. Deze trainingsmethode neemt echter vele jaren in beslag, voordat de ruiter pas het paard op het hoogst haalbare niveau heeft. Bij deze methode is het paard pas op zijn twaalfde levensjaar op zijn basis niveau.

Terwijl een wedstrijdruiter, die via de klassieke methode traint, het paard graag al op zijn zesde of zevende levensjaar op het hoogst haalbare niveau, qua training, heeft lopen. De academische rijkunst/ rechtrichten is dan ook een trainingsmethode die vaak wordt gebruikt door de recreatiesporter in plaats van een wedstrijdruiter.

⁵¹ <http://scientifichorsemanship.wordpress.com/2013/01/02/rollkur/>

Een ruiter die als doel heeft dat het paard op jonge leeftijd al met de top mee kan rijden, zal eerder kiezen voor de klassieke trainingsmethode dan de academische rijkunst. Deze ruiter kan ook kiezen voor de Laag-diep-rond/ Röllkur / Hyperflexie methode om zijn paard snel op te leiden. Deze methode heeft uit onderzoek ook geen negatieve effecten opgeleverd.

Omdat het paard met deze trainingsmethode in een bepaalde positie gedwongen loopt, oogt deze methode minder natuurlijk.

De Natural Horsemanship / Freestyle en bitloos methode zijn twee trainingsmethodes die meer geschikt zijn voor de recreatiesporter dan voor de wedstrijdspartner. Deze methode kosten ook veel tijd en energie en zijn meer gericht op de samenwerking vanaf de grond en op natuurlijke manieren. In tegenstelling tot de klassieke rijkunst of de Röllkur die geschikt zijn voor de wedstrijdspartner.

Als er gekeken wordt naar de drie type sporters, die er binnen de paardensport zijn, kan er een afweging gemaakt worden om tot de bijpassende trainingsmethode te komen. Het type sporter heeft effect op de keuze voor een bepaalde trainingsmethode. Kort gezegd bepalen de doelen van een ruiter de gekozen trainingsmethode.

De conclusie luidt dat er geen enkele trainingsmethode slecht is of niet geschikt is voor een paard. De uiteindelijke keuze wordt gemaakt door de ruiter en zijn doelen. Wil de ruiter topsport of competitiesport bedrijven kiest hij al snel voor de klassieke rijkunst of de Laag-diep-rond / Röllkur / Hyperflexie methode om zijn doelen te bereiken. De Natural Horsemanship/ Freestyle of bitloos methodes en ook de academische rijkunst of rechtrichten worden gedeeltelijk overgeslagen. Dit zijn meer methodes die gekozen worden door de recreatiesporter. Ook al hebben alle methodes wel vergelijkbare trainingselementen. Ze hebben allen een andere tijdsduur om het uiteindelijke effect te behalen van de trainingsmethodes.

Hoofdstuk 5. Conclusie

Alle deelvragen zijn in de voorgaande hoofdstukken uitgebreid beantwoord. In de conclusie wordt daarom een antwoord gevonden op de hoofdvraag. Om deze vraag te beantwoorden worden hieronder de antwoorden op de deelvragen geconcludeerd. Als logisch gevolg daarop, volgt daarna de beantwoording van de hoofdvraag. Deze is als volgt geformuleerd: `Welke africhtingsmethode zorgt ervoor dat het paard op een duurzame manier wordt opgeleid. Waardoor het paard een langere levensduur heeft zonder beperkt te worden in zijn welzijn.`

Er zijn veel verschillende africhtingsmethodes voor paarden. De meest gebruikte methodes zijn: academische rijkunst / rechtrichten, klassieke rijkunst, bitloos, Natural Horsemanship / Freestyle en Laag-diep-rond / Röllkur / Hyperflexie. De effecten van deze methodes zijn weer verschillend per paard. Het streefbeeld bij het trainen van het paard is, dat de toegepaste methode aansluit bij de natuurlijke aanleg van het betreffende dier. De gekozen trainingsmethode heeft een positieve invloed op het welbevinden van het paard.

De verschillende methodes zijn vergeleken door te kijken naar de tijdsduur van elke methode, leeftijd van het paard, kostprijs, levensduur/gebruiksduur paard, is het paard een happy athlete, natuurlijke gedraging paard en het uiteindelijke doel van de ruiter. Dit is afhankelijk van het type ruiter. Binnen de paardensport vind je de recreatiesporter, competitiesporter en de topsporter.

Uit onderzoek luidt dat er geen enkele trainingsmethode slecht is of niet geschikt is voor een paard. Alleen wordt de keuze gemaakt door de ruiter en zijn doelen. Wil de ruiter topsport of competitiesport bedrijven kiest deze al snel voor de klassieke rijkunst of de Laag-diep-rond / Röllkur/ Hyperflexie methode om zijn doelen te bereiken. Hierbij worden sneller resultaten geboekt waardoor de kostprijs van de africhting ook lager ligt. En loopt het paard vaak op jongere leeftijd al op hoger M/ Z niveau. Alleen is hierbij de kans op een mogelijke blessure groter. Het paard wordt al op jongere leeftijd meer belast en heeft een kortere ontwikkelingsperiode dan wanneer je kiest voor andere africhtingsmethodes.

De Natural Horsemanship / Freestyle of bitloos methode en ook de academische rijkunst / rechtrichten worden vaak gedeeltelijk overgeslagen. Dit zijn methodes die vaker gekozen worden door de recreatiesporter. Ze hebben vergelijkbare trainingselementen maar hebben een veel langer opleidingstraject en kijken veel meer naar de natuurlijke gedraging van het paard. Deze ruiters hebben ook een heel ander doel voor ogen. Deze genieten van de omgang met het paard, maar hebben niet het doel om zich te meten met anderen op wedstrijden.

Toch is het belangrijk dat de brug tussen voorkeur ruiter en welzijn paard wordt overbrugd. Dit is mogelijk door een advies aan ruiters te geven over welke africhtingsmethode het meest geschikt is voor het paard als er wordt gekeken naar welzijn en duurzaamheid van het paard. Dit is weer afhankelijk van de gekozen africhtingsmethode en de toepassing van de methode en het uiteindelijke doel van de ruiter. Hierop wordt nader ingegaan in de aanbevelingen verderop in het rapport.

Hoofdstuk 6. Discussie

Het gekozen onderwerp voor de scriptie is: Welke africhtingsmethodes zijn welzijns- en duurzaamheidsverhogend. Het fokken, opfokken en africhten van sportpaarden kost veel tijd. Zowel vanuit economisch als emotioneel oogpunt is het van belang een optimale gebruiks- en levensduur van een paard te realiseren. De gebruiksduur van een paard is te beïnvloeden door middel van de manier waarop er wordt omgegaan met het paard. Deze omgang wordt gezien in de breedste zin van het woord; van verzorging tot voeding als trainingsarbeid.

Gedurende het onderzoek is het gekozen onderwerp aangepast naar: Welke africhtingsmethodes zijn welzijns- en duurzaamheidsverhogend. Dit is gekomen doordat er meer de nadruk is gelegd op welzijn en duurzaamheid in combinatie met elkaar. Duurzaamheid van het paard kan alleen worden bereikt wanneer de welzijn van het paard ook optimaal is. Duurzaamheid paard houdt in dat een ruiter een goede basis legt voor een gezond paard gedurende de africhting en tijdens de verdere opleiding van het paard. Waarbij een langere levens-/gebruiksduur wordt gecreëerd. Hierbij is het welzijn van het paard van groot belang. Er wordt gewerkt vanuit de vijf vrijheden van Brambell (1965).

- Paarden moeten vrij zijn van honger, onjuiste voeding en dorst
- Paarden moeten vrij zijn van fysieke en thermale ongemakken
- Paarden moeten vrij zijn van pijn, letsel en ziekte
- Paarden moeten vrij zijn van angst en chronische stress
- Paarden moeten vrij zijn hun natuurlijke (soorteigen) gedrag te uiten⁵²

Wanneer het aan één van deze vrijheden ontbreekt wordt het paard niet alleen in zijn welzijn beperkt, maar ook in zijn duurzaamheid. Het paard zal in de meeste gevallen een kortere levens-/gebruiksduur hebben. Vanuit hier is dus gekozen om de welzijn van het paard meer te betrekken bij de duurzaamheid van het paard.

De afbakening van het onderwerp is ook aangepast. Het gaat niet specifiek over de africhting van jongere paarden. Het gaat over de effecten van de verschillende africhtingsmethodes op het paard in alle leeftijd categorieën.

Daarnaast is er gekozen om een enquête te gebruiken voor het onderzoek om specifiek te meten wat een bepaald type ruiter weet van de verschillende africhtingsmethodes. En om te kijken waar de voorkeur ligt qua africhtingsmethodes en als de ruiters bereid zijn om hun voorkeur voor een bepaalde trainingsmethode aan te passen.

De hoofdstukindeling is ook aangepast voor een beter verloop van het verhaal.

Ook is er veel discussie over één van de gekozen africhtingsmethodes Laag-diep-rond / Röllkur / Hyperflexie. Uit de enquête kwam naar voren dat geïnterviewden deze methode niet als belastend zagen, maar ook veel geïnterviewden wel.

In de media wordt er negatief geschreven over deze methode. Echter is de Laag-diep-rond methode helemaal geen verkeerde trainingsmethode. Als je de methode volgens de juiste manier toepast kan het geen kwaad voor het paard.

⁵² <http://www.sectorraadpaarden.nl/uploads/gids-voor-goede-praktijken-augustus-versie-1.0-1.pdf>

De methode kan bij onkundig gebruik zeker belastend zijn, echter geldt dit voor elke manier van trainen. Wanneer een paard onkundig getraind wordt heeft dit altijd nadelige gevolgen voor het paard zijn levens-/gebruiksduur.

Voor een vervolg onderzoek is het een idee om echt een specifiek onderzoek onder een tiental paarden te doen die worden getraind volgens verschillende trainingsmethodes. Alleen is zo'n onderzoek niet mogelijk binnen de bepaalde tijd die is vastgesteld voor het schrijven van een scriptie. Zo'n onderzoek moet worden gedaan over een aantal jaren. Dan alleen kun je de effecten van bepaalde trainingsmethodes pas echt meten. Al is het dan nog afhankelijk van welke trainer er is gekozen en de welzijns omstandigheden voor het paard.

Hoofdstuk 7. Aanbevelingen

Hieronder volgen de aanbevelingen om de laatste deelvraag te kunnen beantwoorden: `Hoe kun je de brug tussen voorkeur ruiter en welzijn paard overbruggen?`

Vanuit alle onderzoeken kan worden geconcludeerd dat educatie van de massa werkt. Door veel informatie te verstrekken kan geprobeerd worden dat elke ruiter beter en paardbewuster met paarden omgaat. Een voorbeeld is dat wanneer de gewone ruiter paardvriendelijker met paarden wil omgaan, geen geld meer wil betalen voor een nette stal maar liever een weiland huurt voor zijn paard, liever bitloos gaat rijden dan met bit omdat dit beter is, dan zal ook de officiële paardensector zich vroeg of laat willen aanpassen. Zo staat iedere ruiter open voor verbetering wanneer dit goed is voor het paardenwelzijn. Dit geldt ook voor de africhting van paarden. Wanneer duidelijk naar voren komt welke methode beter is voor het paard en welke invloed deze methode heeft op het paard, zal een ruiter hier ook naar willen luisteren. Vooral de competitiesporter op nationaal niveau en de recreatiesporter zijn bereid om zich aan te passen wanneer dit het paardenwelzijn bevordert, bleek uit de enquête.

Er zijn verschillende mogelijkheden om de mens te beïnvloeden. De vraag blijft welke beïnvloedingsmethode heeft effect? Hieronder zijn een aantal aanbevelingen beschreven die zijn opgesteld vanuit het onderzoek naar de verschillende africhtingsmethodes.

Aanbeveling 1: Workshops, clinics, demonstraties en/ of andere evenementen

Veel paardensporters komen graag naar activiteiten als: Workshops, clinics, demonstraties en/ of andere evenementen. De sporters doen hierbij informatie op. Wanneer een bekend of deskundig persoon, op het gebied van paarden, tijdens zo'n activiteit uitlegt geeft over de effecten op het welzijn en duurzaamheid paard, zal dit eerder overkomen op de doelgroep. Wanneer een paardensporter door heeft dat een bepaalde methode nadelige effecten heeft op het welzijn van het paard, zal de ruiter zeer waarschijnlijk kiezen voor een andere methode.

Uit onderzoek blijkt dat deze groep paardensporters geïnteresseerd zijn in deze informatie. Zij willen graag het beste voor hun paard en daarbij hoort ook de beste manier van trainen. Wanneer een geïnteresseerde uitleg krijgt over de verschillende trainingsmethodes zal hij of zij zich snel afvragen wat het bijbehorende effect van de trainingsmethode is.

Aanbeveling 2: Publicatie via internet

Omdat men zich tegenwoordig 'non-stop' online bevindt is het internet een geschikt medium om veel paardensporters te bereiken. Mits de juiste kanalen gehanteerd worden kunnen veel paardensporters geïnformeerd worden over de verschillende effecten van africhtingsmethodes. Een geselecteerd kanaal zal de website van het KNHS kunnen zijn. Een voor de handliggende keuze aangezien de KNHS een autoriteit binnen de paardensport is. Een gedegen representatief onderzoek zou via deze website tot zijn recht komen, zonder afbreuk te doen aan de geloofwaardigheid.

Er zal namelijk zeker interesse zijn, onder de ruiters, naar een duidelijk onderzoek. In dit onderzoek zullen alle africhtingsmethodes tegen elkaar afgewogen moeten worden met de daarbij behorende effecten op het paardenwelzijn. Het wordt dan ook van belang geacht dat deze informatie bij publicatie goed onderzocht is. Zodat elke paardensporter informatie kan opdoen, over een bepaalde africhtingsmethodes, voordat deze ruiter het paard gaat africhten.

Bijlagen

Bijlage 1: Bronnenlijst

De bronnenlijst is onderverdeeld in: literatuurlijst en websiteverwijzingen. Daarbij is de literatuurlijst gesorteerd op alfabetische volgorde gebaseerd op achternaam van de schrijver. De websiteverwijzingen zijn gesorteerd naar het voorkomen in het rapport. De websiteverwijzingen die als eerste worden genoemd staan daarom bovenaan in de lijst van websiteverwijzingen. Indien bronnen op meerdere plaatsen in het rapport zijn gebruikt worden deze hier maar één keer vermeld in de bronnenlijst.

B1.1 Literatuurlijst

- Cap, Nummer 31, februari 2006
Gelezen op: 03-11-2014
- Plan van aanpak bevorderen Welzijn Paard: Training en hulpmiddelen, april 2011
Gelezen op: 16-11-2014

B1.2 Websiteverwijzingen

B1.2.1 Wetenschappelijk

Verantwoorde veehouderij,
Animal Sciences Group Wageningen UR,
Link: <http://edepot.wur.nl/2739>
Bezocht op: 15-11-2014

Klassiek of in de krul: iedere hoofd-halshouding heeft effect op het paard,
J. Sleutjens
Link: <http://www.uu.nl/faculty/veterinarymedicine/NL/Actueel/nieuwsfaculteit/Pages/effect-hoofd-halshouding.aspx>
Bezocht op: 30-01-2015

Factoren van invloed op de carrière van sportpaarden,
Dr.M.M. Sloet van Oldruitenborgh-Oosterbaan
Link: <http://www.diergeneeskunde.nl/media/filebank/92892e4617774d72bbc4db8901cd8f1f/sportpaarden.pdf>
Bezocht op: 13-12-2014

Röllkur,
Scientific Horsemanship, wetenschap voor de paardenliefhebber,
Link: <http://scientifichorsemanship.wordpress.com/2013/01/02/rollkur/>
Bezocht op: 16-12-2014

B1.2.2 Overige websites

Gids voor goede praktijken,
Sectorraad paarden,

Link: <http://www.sectorraadpaarden.nl/uploads/gids-voor-goede-praktijken-augustus-versie-1.0-1.pdf>

Bezocht op: 28-06-2015

KNHS onderzoekt loopbaan sportpaarden,

Horses,

Link: <http://horses.nl/sport/overige-disciplines/overige-disciplines-algemeen/knhs-onderzoekt-loopbaan-sportpaarden/>

Bezocht op: 29-10-2014

Sectorraad Paarden haakt in op welzijndiscussie,

Sectorraad Paarden,

Link: <http://www.horses.nl/algemeen/sectorraad-paarden-haakt-in-op-welzijnsdiscussie/>

Bezocht op: 06-12-2014

Dressuur: Skala der Ausbildung

Wedstrijdplatform.nl

Link: <http://www.wedstrijdplatform.nl/index.php/paardeninfo/training/23-skala>

Bezocht op: 01-12-2015

Skala der Ausbildung, paardensport,

Infotour,

Link: <http://sport.infonu.nl/overige-sport/80346-skala-der-ausbildung-paardensport.html>

Bezocht op: 05-02-2015

Wat is academische rijkunst,

Paarden en begrijpen, Marijke de Jong,

Link: <http://www.paardenbegrijpen.nl/academische-rijkunst/wat-is-academische-rijkunst/>

Bezocht op: 17-11-2014

Paard en koets,

Link: http://www.paardenkoets.nl/nl/shows_en_clinics/zaterdag-detail/403

Bezocht op: 11-11-2014

Academische rijkunst,

Blokkadevrijpaard.nl, Greetje Hakvoort,

Link: http://www.blokkadevrijpaard.nl/academische_rijkunst

Bezocht op: 13-12-2014

Klassieke dressuur,

Suzanne Nederlof,

Link: <http://www.klassiekedressuur.com/index.php?id=14>

Bezocht op: 25-12-2014

Bitloos,

Paard natuurlijk, Ilona Kooistra en Frans Veldman

Link: http://www.paardnatuurlijk.nl/index_js.htm?http://www.paardnatuurlijk.nl/weetjes/bitloos.htm

Bezocht op: 27-11-2014

Wat is Natural Horsemanship,

Natural Horsemanship, de Parelli methode,

Link: <http://www.parelli.nl/parelli.php?subnav=nh>

Bezocht op: 25-11-2014

De uitgangspunten van Parelli Natural Horsemanship,
Natural Horsemanship, de Parelli Methode,
Link: <http://www.parelli.nl/parelli.php?subnav=10principles>
Bezocht op: 04-11-2014

Wat is Freestyle,
Freestyle Academy, Emiel Voest en Chaja Kolthoff,
Link: <http://www.emielvoest.nl/index.php/algemeen/wat-is-freestyle>
Bezocht op: 06-12-2014

Röllkur/ klassieke dressuur uitleg verschillen,
Correcte dressuur, Elisa Willemsen,
Link: <http://correctedressuur.webklik.nl/page/rollkur-uitleg>
Bezocht op: 07-12-2014

FEI: `LDR mag, hyperflexie verboden` (video)
Horses,
Link: <http://horses.nl/sport/dressuur-sport/dressuur-algemeen/fei-ldr-mag-hyperflexie-verboden-video/>
Bezocht op: 30-11-2014

Training van paarden,
Levende have, Kathalijne Visser,
Link: <http://www.levendehave.nl/kennisbank/paarden/training-van-paarden>
Bezocht op: 10-12-2014

Sport versus klassiek,
Paarden begrijpen, Marijke de Jong,
Link: <http://www.paardenbegrijpen.nl/academische-rijkunst/sport-versus-klassiek/>
Bezocht op: 08-01-2015

Paardensport,
Wikipedia,
Link: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Paardensport>
Bezocht op: 15-02-2015

De opkomst van lichte organisaties in de sport,
Jeroen Scheerder, Faculteit Bewegings- & Revalidatiewetenschappen,
Link: <http://hiw.kuleuven.be/ned/lessen/cursusmateriaal/0910/scheerderPP.pdf>
Bezocht op: 28-12-2014

Recreatievormen paardensport,
Monitor vrije tijd en toerisme,
Link: <http://www.monitorvrijetijdentoeisme.nl/recreant/recreatievormen/paardensport/>
Bezocht op: 03-12-2014

Competitie,
Encyclo,
Link: <http://www.encyclo.nl/begrip/competitie>
Bezocht op: 18-12-2014

De paardensporter centraal in 2012,
KNHS, Jaarverslag 2012,
Link: <https://www.knhs.nl/media/6616736/jaarverslag-2012.pdf>
Bezocht op: 20-11-2014

Topsportstatus,
NOC, NSF,
Link: <http://www.nocnsf.nl/cms/showpage.aspx?id=657>
Bezocht op: 22-12-2014

“Keuze” tussen sport en topsport?

Info.nu,

Link: <http://sport.infonu.nl/diversen/64781-keuze-tussen-sport-en-topsport.html>

Bezocht op: 20-11-2014

Meerjarenbeleidskader 2011-2016 Paardensporter Centraal,

KNHS,

Link: <https://www.knhs.nl/media/5563338/meerjarenbeleidskader-knhs-2011-2016.pdf>

Bezocht op: 26-11-2014

KNHS,

Link: www.knhs.nl

Bezocht op: 18-12-2014

Bijlage 2: De Enquête

B2.1 Begeleidende brief

Beste deelnemer,

Mijn naam is Henrike Fijn, 4dejaars student aan de Christelijke Agrarische Hogeschool te Dronten en volg hier de opleiding Hippische Bedrijfskunde. Voor mijn afstuderen ben ik bezig met het schrijven van een scriptie over de verschillende africhtingsmethodes voor paarden.

Door dit onderzoek wil ik de verschillende africhtingsmethodes onderzoeken om het effect richting duurzaam te gebruiken paard te meten.

Iedere paardensporters wil namelijk voor zijn paard een lang en gelukkig leven en dit begint al bij de africhting. Daarom is een goede africhting van groot belang. Ook is dit onderwerp tegenwoordig erg belangrijk als we kijken naar welzijn paard.

Daarom is het de bedoeling om de verschillende africhtingsmethodes te onderzoeken zoals de academische rijkunst, klassieke rijkunst, Natural Horsemanship etc.

Ik hoop dat u de enquête voor mij wil invullen zodat ik een inzicht kan krijgen in hoeveel de paardensporter weet van de verschillende africhtingsmethodes.

Het uiteindelijke doel van mijn onderzoeken is om een goed advies te kunnen geven aan de paardensporter over welke methode het meest geschikt is om te zorgen voor duurzame paarden die niet in hun welzijn worden beperkt.

Alvast bedankt!

De enquête is in te vullen via onderstaande link:

<http://www.thesistools.com/web/?id=400219>

B2.2 Enquête vragen behorende bij het afstudeerwerkstuk

1. Leeftijd

- ☐ < 16 jaar
- ☐ 16 jaar – 18 jaar
- ☐ 19 jaar – 21 jaar
- ☐ 22 jaar – 30 jaar
- ☐ 31 jaar – 40 jaar
- ☐ 41 jaar – 60 jaar
- ☐ > 60 jaar

2. Hoe veel jaar rijervaring heeft u?

- ☐ <1 jaar
- ☐ 1 - 2 jaar
- ☐ 3 - 5 jaar
- ☐ 6- 9 jaar
- ☐ 10 – 15 jaar
- ☐ > 15 jaar

3. Wat voor type sporter bent u?

- ☐ Recreatiesporter (alleen paard rijden ter vermaak)
- ☐ Wedstrijdsporter (zich willen meten met anderen op wedstrijden om te kijken wie de beste is)
- ☐ Topsporter (Internationaal op het hoogste senioreniveau meedoen)

4. Hoe vaak per week rijdt u paard?

- ☐ < 1 x per week
- ☐ 1 x per week
- ☐ 2 – 3 x per week
- ☐ 4 – 5 x per week
- ☐ > 5 x per week

5. Rijdt u hierbij voornamelijk:

- ☐ Op manegepaarden/pony's
- ☐ Op eigen paard of pony
- ☐ Op verzorg paard of pony
- ☐ Anders, namelijk...

6. Welke discipline houdt u zich mee bezig:

- ☐ Academische rijkunst/rechtrichten
- ☐ Natural Horsemanship / Freestyle
- ☐ Klassieke rijkunst
- ☐ Bitloos
- ☐ Laag-diep-rond/ Röllkur / Hyperflexie

7. Met welk doel rijdt u paard?

- ☐ Wedstrijdgericht tot nationaal niveau
- ☐ Wedstrijdgericht tot internationaal niveau
- ☐ Voor mijn plezier (recreatief
- ☐ Anders namelijk..

8. Houdt u zich bezig met africhting van paarden:

- Ja, zo hoe..
- Nee

9. Welke africhtingsmethodes bent u bekend mee:

- Academische rijkunst/Rechtrichten
- Natural Horsemanship/ Freestyle
- Klassieke rijkunst
- Bitloos
- Laag - diep - rond / Röllkur / Hyperflexie

10. Welke methode heeft uw voorkeur en waarom:

Methode waar ik voor kies:

- Academische rijkunst/rechtrichten
- Natural Horsemanship / Freestyle
- Klassieke rijkunst
- Bitloos
- Laag-diep-rond/ Röllkur / Hyperflexie

Reden waarom ik kies voor bovenstaande methode (methode 1)

- Omdat ik bekend ben met deze methode
- Deze methode past bij het doel dat ik heb met paardrijden
- Deze methode lijkt mij goed voor het paard
- Het is leuk
- Het is leerzaam
- Goede samenwerking tussen ruiter en paard

Reden waarom ik kies voor bovenstaande methode (methode 2)

- Omdat ik bekend ben met deze methode
- Deze methode past bij het doel dat ik heb met paardrijden
- Deze methode lijkt mij goed voor het paard
- Het is leuk
- Het is leerzaam
- Goede samenwerking tussen ruiter en paard
- Anders namelijk..

Reden waarom ik kies voor bovenstaande methode (methode 3)

- Omdat ik bekend ben met deze methode
- Deze methode past bij het doel dat ik heb met paardrijden
- Deze methode lijkt mij goed voor het paard
- Het is leuk
- Het is leerzaam
- Goede samenwerking tussen ruiter en paard
- Anders namelijk..

11. Welke methode zou u juist niet kiezen en waarom:

Methode waar ik juist niet voor kies:

- Academische rijkunst/rechtrichten
- Natural Horsemanship / Freestyle
- Klassieke rijkunst
- Bitloos
- Laag-diep-rond/ Röllkur / Hyperflexie
- Anders namelijk...

Reden waarom ik juist niet kies voor deze methode (methode 1)

- Heb geen ervaring met deze methode
- Heb slechte ervaring met deze methode
- Past niet bij mijn doel dat ik heb met paardrijden
- Deze methode lijkt mij slecht voor mijn paard
- Anders namelijk..

Reden waarom ik juist niet kies voor deze methode (methode 2)

- Heb geen ervaring met deze methode
- Heb slechte ervaring met deze methode
- Past niet bij mijn doel dat ik heb met paardrijden
- Deze methode lijkt mij slecht voor mijn paard
- Anders namelijk..

Reden waarom ik juist niet kies voor deze methode (methode 3)

- Heb geen ervaring met deze methode
- Heb slechte ervaring met deze methode
- Past niet bij mijn doel dat ik heb met paardrijden
- Deze methode lijkt mij slecht voor mijn paard
- Anders namelijk..

12. Als uw voorkeur zorgt voor beperking in het paardenwelzijn zou u daar dan graag van op de hoogte zijn? En bereid zijn uw voorkeur aan te passen?

B2.3 Open enquête antwoorden

Vraag 5. Rijdt u hierbij voornamelijk op (Anders, namelijk:)

- 2 x Op paarden van anderen
- 1x Zadelmak maken van paarden
- 2 x Paarden van klanten
- 1x Meerdere eigen paarden
- 1x Paarden van anderen en eigen paarden

Vraag 7. Met welk doel rijdt u paard? (Anders, namelijk:)

- 2x Trainen van jonge paarden
- 1x Trainen van het paard
- 1x Geven van instructie
- 2x Om het paard te gymnastiseren en in conditie te houden
- 1x Vroeger nationaal, nu recreatief
- 2x Corrigeren van paarden
- 1x Correct gereden paard, voor verkoop
- 2x Voor plezier
- 1x Voor draf sport maar dravers behoeven ook dressuurmatige training (LDR)
- 1x Geld verdienen
- 1x Band met paard opbouwen

Vraag 8. Houdt u zich bezig met africhting van paarden: (Ja, zo hoe...)

- 1x Lees veel over
- 1x Gezond verstand
- 1x Professioneel
- 2x Horsemanship / Rechtrichten
- 2x Inrijden en vertrouwen geven
- 1x Grondwerk met kaptoom
- 19x Opleiden van jonge paarden tot de sport
- 1x Algemene training
- 1x Geven van instructie
- 1x Fokkerij en opleiden dressuurmatig
- 1x Trainen, gymnastiseren, gehoorzaam maken tijdens het rijden en op de grond
- 1x Uit ervaring
- 2x Parelli
- 3x Op gevoel enkele bepaalde methode toepassen bij het type paard
- 1x Springen
- 1x Eerst respect en vertrouwen aan de hand, dan zadelmak en longeren en dan als laatste de ruiter.
- 1x Africhten aangespannen en onder het zadel

Vraag 10. Welke methode heeft uw voorkeur en waarom: (Reden waarom ik kies voor bovenstaande methode: Anders namelijk,)

- 1x Duidelijk met respect voor het paard via een duidelijke leidraad
- 1x Waai niet mee met alle nieuwe verzinsels die zogenaamd beter zouden zijn als de traditionele
- 1x Meest effectieve manier om een paard goed in de spieren te krijgen
- 1x De afwisseling van de verschillende stijlen zorgt voor balans in de ontspanning, aanspanning en het gymnastiseren van het paard
- 2x Geen van deze methodes

Vraag 11. Welke methode zou u juist niet kiezen en waarom: (Methode waar ik juist niet voor kies, anders namelijk:)

- 1x Wedstrijdgerichte dressuur
- 1x Alles wat met geweld gebeurt of `` omdat het populair is`` zoals NH
- 2x Röllkur (laag-diep-rond vind ik heel iets anders)
- 1x Voorwaarts – Neerwaarts

Vraag 11. Welke methode zou u juist niet kiezen en waarom: (Reden waarom ik juist niet kies voor deze methode, anders namelijk:)

- 1x Voor mijn gevoel totaal onnatuurlijk om een paard aan zijn hoofd te trekken. Zeker kingekruist hier grijpt de vijand toch?
- 1x Lijkt mij niet leuk
- 1x Zie het nut er niet van in
- 1x Zie de paarden teveel `` vermenschlijken`` paarden worden er vervelend van en hebben geen respect meer
- 1x Een oneerlijke benadering van het paardenlichaam, je moet je grenzen weten
- 1x Lijkt me meer een hype dan een goed doordachte trainingstechniek
- 1x Deze methode(n) passen niet of minder bij mijn idee van de vriendelijke manier van paarden opleiden of paardrijden

Vraag 12: Als uw voorkeur zorgt voor beperking in het paardenwelzijn zou u daar dan graag van op de hoogte zijn? En bereid zijn uw voorkeur aan te passen?

- 55xJa
- 6x Nee
- 1x Misschien
- 4x Uiteraard
- 9x Niet van toepassing
- 1x Ja, maar dat is het niet het Skala word al honderden jaren gebruikt en is bijgeschaafd door meesters.
- 2x Ja, zeker en zou me graag willen aanpassen
- 1x Ja, mijn voorkeur is juist werken vanuit het paard
- 1x Als ik er met de traditionele manier niet uitkom bij een bepaald paard dan zou ik wel iets anders willen proberen als dit beter zou passen bij het paard
- 1x Zeker zou ik op de hoogte willen zijn, vanuit respect voor het wezen. Er zijn meerdere wegen die naar Rome leiden daarom sta ik altijd open voor suggesties
- 3x Ja, denk iedereen die hart voor paarden heeft
- 1x Nee, want mijn methodes zijn niet slecht
- 1x Ja, maar ik slik niet alles mijn huidige methode is gebaseerd op jaren ervaring
- 1x Ja, als een bepaalde stijl negatief is zou ik dit graag weten. En dan anderen op de hoogte brengen
- 2x Ja, welzijn paard erg belangrijk
- 1x Ja, kan ik mijn voorkeur mogelijk aanpassen
- 1x Nee heb al jaren ervaring
- 1x Er is geen beperking als manier aanpast per paard, niet iedere manier is geschikt voor elk paard
- 1x Ja, heel graag feedback is altijd goed voor uiteindelijke leerdoelen
- 1x Ja, worden alleen samen beter wanneer je iedere keer opnieuw reflecteert of de input bijdraagt aan de gewenste outcome

Bijlage 3: Resultaten van de enquête weergegeven in tabellen en diagrammen

B3.1 Resultaten van de enquête weergegeven in tabellen

Algemene resultaten	Aantal
Retour gekregen	94
n	94

Tabel B1: Algemene resultaten

Respons: leeftijd	Aantal	%
< 16 jaar	12	12,77%
16 jaar – 18 jaar	18	19,15%
19 jaar – 21 jaar	14	14,89%
22 jaar – 30 jaar	27	28,72%
31 jaar – 40 jaar	15	15,96%
41 jaar – 60 jaar	8	8,51%
> 60 jaar	0	0,00%
Totaal	94	100,0%

Tabel B2: Respons leeftijd

Aantal jaar rijervaring	Aantal	%
< 1 jaar	1	1,06%
1 – 2 jaar	2	2,13%
3 – 5 jaar	9	9,57%
6 – 9 jaar	17	18,09%
10 – 15 jaar	25	26,60%
> 15 jaar	40	42,55%
Totaal	94	100,0%

Tabel B3: Aantal jaar rijervaring

Type sporter	Aantal	%
Recreatiesporter (alleen paardrijden ter vermaak)	57	53,77%
Wedstrijdsporter (zich willen meten met anderen op wedstrijden om te kijken wie de beste is)	45	42,46%
Topsporter (Internationaal op het hoogste senioreniveau meedoen)	4	3,77%
Totaal	106	100,0%

Tabel B4: Type sporter

Aantal x rijden per week	Aantal	%
<1 x per week	6	6,07 %
1 x per week	7	7,07%
2 – 3 x per week	21	21,21%
4 – 5 x per week	31	31,31%
> 5 x per week	34	34,34%
Totaal	99	100,0%

Tabel B5: Aantal x rijden per week

Op welk type paard	Aantal	%
Manege paard/pony	7	6,87%
Eigen paard/pony	72	70,57%
Verzorg paard/pony	17	16,67%
Anders, namelijk...	6	5,89%
Totaal	102	100,0%

Tabel B6: Op welk type paard

Reacties op welk type paard (Anders, namelijk:)	Aantal	%
Op paarden van anderen	2	28,60%
Zadelmak maken van paarden	1	14,30%
Paarden van klanten	2	28,60%
Meerdere eigen paarden	1	14,30%
Paarden van anderen en eigen paarden	1	14,30%
Totaal	7	100%

B7: Reacties op: Anders, namelijk

Welke discipline	Aantal	%
Academische rijkunst/rechtrichten	38	25,85%
Natural Horsemanship / Freestyle	26	17,69%
Klassieke rijkunst	55	37,40%
Bitloos	17	11,57%
Laag-diep-rond / Röllkur/ Hyperflexie	11	7,49%
Totaal	147	100,0 %

Tabel B8: Welke discipline

Doel van paardrijden	Aantal	%
Wedstrijdgericht tot nationaal niveau	36	29,75%
Wedstrijdgericht tot internationaal niveau	11	9,09%
Voor mijn plezier (recreatief)	59	48,77%
Anders, namelijk...	15	12,39%
Totaal	121	100,0%

Tabel B9: Doel van paardrijden

Reactie op met welk doel (Anders, namelijk:)	Aantal	%
Trainen van jonge paarden	2	13,33%
Trainen van het paard	1	6,67%
Geven van instructie	1	6,67%
Om het paard te gymnastiseren en in conditie te houden	2	13,33%
Vroeger nationaal, nu recreatief	1	6,67%
Corrigeren van paarden	2	13,33%
Correct gereden paard, voor verkoop	1	6,67%
Voor plezier	2	13,33%
Voor drafspor, behoeven ook LDR	1	6,67%
Geld verdienen	1	6,67%
Band met paard opbouwen	1	6,67%
Totaal	15	100%

B10: Reactie op met welk doel (Anders, namelijk:)

Doet u aan africhting van paarden?	Aantal	%
Ja, zo hoe...	47	44,18%
Nee	45	42,30%
Totaal	92	86,48 %

Tabel B11: Doet u aan africhting van paarden?

Reactie op africhting (Ja, zo hoe...:)	Aantal	%
Lees veel over	1	2,5%
Gezond verstand	1	2,5%
Professioneel	1	2,5%
Horsemanship / Rechtrichten	2	5,0%
Inrijden en vertrouwen geven	2	5,0%
Grondwerk met kaptoom	1	2,5%
Opleiden van jonge paarden tot de sport	19	47,5%
Algemene training	1	2,5%
Geven van instructie	1	2,5%
Fokkerij en opleiden dressuurmatig	1	2,5%
Trainen, gymnastiseren, gehoorzaam maken tijdens het rijden en op de grond	1	2,5%
Uit ervaring	1	2,5%
Parelli	2	5,0%
Op gevoel een bepaalde methode toepassen bij het type paard	3	7,5%
Springen	1	2,5%
Eerst respect en vertrouwen aan de hand, dan zadelmak en longeren en dan als laatste ruiter	1	2,5%
Africhten aangespannen en onder het zadel	1	2,5%
Totaal	40	100,0%

B12: Reactie op africhting Ja, zo hoe...:)

Welke africhtingsmethode kent u?	Aantal	%
Academische rijkunst / rechtrichten	57	21,67 %
Natural Horsemanship / Freestyle	57	21,67%
Klassieke rijkunst	63	23,95 %
Bitloos	49	18,63 %
Laag – diep – rond / Röllkur / Hyperflexie	37	14,08%
Totaal	263	100,0%

Tabel B13: Welke africhtingsmethode kent u?

Gekozen methode	Aantal	%
Academische rijkunst / rechtrichten	32	22,86%
Natural Horsemanship / Freestyle	35	25%
Klassieke rijkunst	42	30%
Bitloos	18	12,86 %
Laag – diep – rond / Röllkur / Hyperflexie	13	9,28%
Totaal	140	100,0%

Tabel B14: Gekozen methode

Reactie op waarom deze methode	Aantal	%
Omdat ik bekend ben met deze methode	25	10,33%
Deze methode past bij het doel dat ik heb met paardrijden	50	20,66%
Deze methode lijkt mij goed voor het paard	65	26,86%
Het is leuk	19	7,85%
Het is leerzaam	22	9,09%
Goede samenwerking tussen ruiter en paard	56	23,14%
Anders namelijk...	5	2,07%
Totaal	242	100,0%

B15: Reactie op waarom deze methode

Reacties op gekozen methode (Anders namelijk... :)	Aantal	%
Duidelijk met respect voor het paard via een duidelijke leidraad	1	14,30%
Waa niet mee met alle nieuwe verzinsels die zogenaamd beter zouden zijn als de traditionele	1	14,30%
Meest effectieve manier om een paard goed in de spieren te krijgen	1	14,30%
De afwisseling van de verschillende stijlen zorgt voor balans in de ontspanning	1	14,30%
De afwisseling van de verschillende stijlen zorgt voor balans in de ontspanning, aanspanning en het gymnastiseren van het paard	1	14,30%
Geen van deze methodes	2	28,60%
Totaal	7	100,0%

B16: Reacties op gekozen methode (Anders namelijk....)

Methode welke u niet zou kiezen	Aantal	%
Academische rijkunst / rechtrichten	6	5,26%
Natural Horsemanship / Freestyle	23	20,18%
Klassieke rijkunst	3	2,63%
Bitloos	16	14,04%
Laag – diep – rond / Röllkur / Hyperflexie	55	48,25%
Anders namelijk...	11	9,64%
Totaal	114	100,0%

B17: Methode welk u niet zou kiezen

Enkele toelichtingen op anders namelijk...	Aantal	%
Wedstrijdgerichte dressuur	1	20%
Alles wat met geweld gebeurd of `` omdat het populair is `` zoals NH	1	20%
Röllkur (laag-diep-rond vind ik heel iets anders)	2	40%
Voorwaarts- Neerwaarts	1	20%
Totaal	5	100,0%

B18: Enkele toelichtingen op anders namelijk

Waarom niet	Aantal	%
Heb geen ervaring met deze methode	10	7,87%
Heb slechte ervaring met deze methode	13	10,24%
Past niet bij mijn doel dat ik heb met paardrijden	48	37,80%
Deze methode lijkt mij slecht voor mijn paard	46	36,22%
Anders namelijk...	10	7,87%
Totaal	127	100,0%

B19: Waarom niet

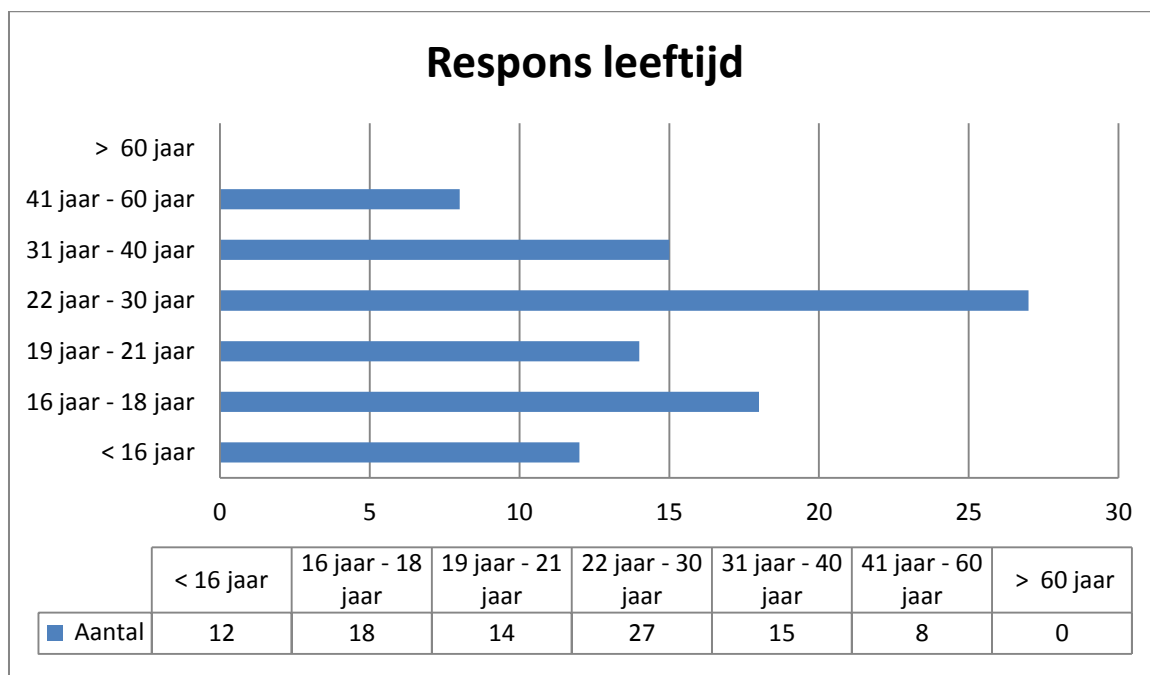
Reactie op waarom niet	Aantal	%
Voor mijn gevoel totaal onnatuurlijk om een paard aan zijn hoofd te trekken. Zeker kingekruist hier grijpt de vijand toch?	1	14,30%
Lijkt me niet leuk	1	14,30%
Zie het nut er niet van in	1	14,30%
Zie de paarden teveel ``vermenselijken`` paarden worden er vervelend van en hebben geen respect meer	1	14,30%
Een oneerlijke benadering van het paardenlichaam, je moet je grenzen weten	1	14,30%
Lijkt me meer een hype dan een goed doordachte trainingstechniek	1	14,30%
Deze methode(n) passen niet of minder bij mijn idee van de vriendelijke manier van paarden opleiden of paardrijden	1	14,30%
Totaal	7	100,0%

B20: Reactie op waarom niet

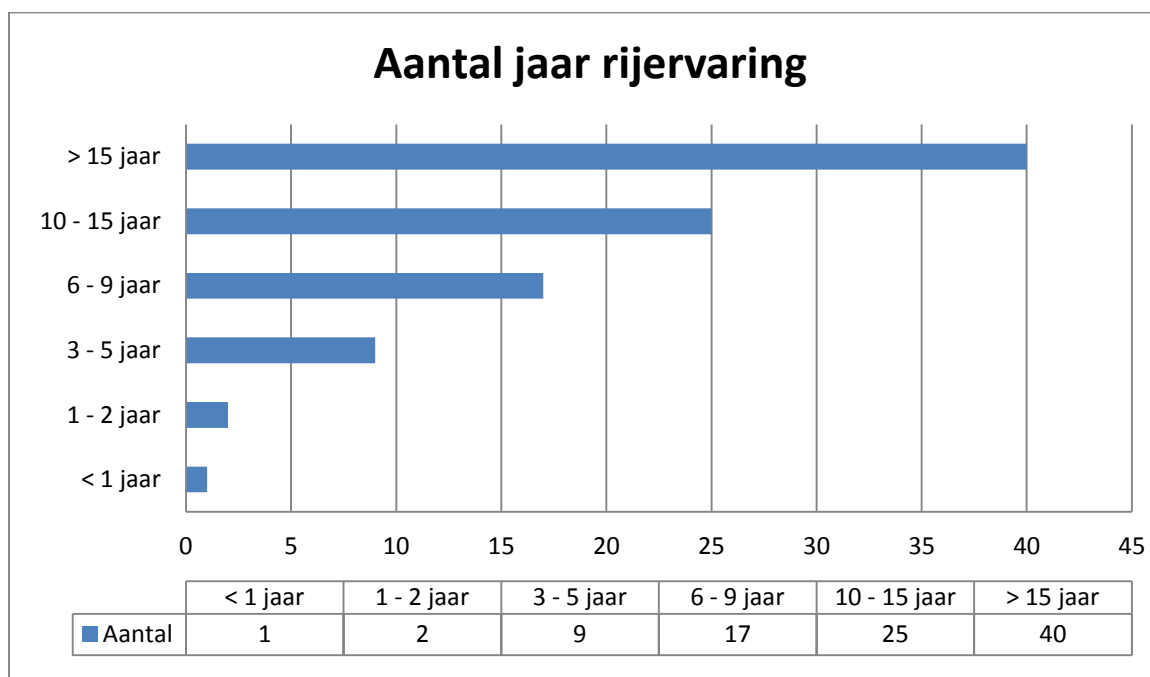
Bereid voorkeur aan te passen (ja/nee/etc.)	Aantal	%
Ja	56	59,59%
Nee	6	6,39%
Misschien	1	1,06
Uiteraard	4	4,27%
Niet van toepassing	9	9,58%
Ja, maar dat is niet het Skala word al honderden jaren gebruikt en is bijgeschaafd door meesters	1	1,06%
Ja, zeker en zou me graag willen aanpassen	2	2,13%
Ja, mijn voorkeur is juist werken vanuit het paard	1	1,06%
Als ik er met de traditionele manier niet uitkom bij een bepaald paard dan wel	1	1,06%
Zeker zou ik op de hoogte willen zijn, vanuit respect voor het wezen. Er zijn meerdere wegen die naar Rome leiden	1	1,06%
Ja, denk iedereen die hart voor paarden heeft	3	3,19%
Nee, want mijn methodes zijn niet slecht	1	1,06%
Ja, maar ik slik niet alles. Mijn huidige methode is gebaseerd op jaren ervaring	1	1,06%
Ja, welzijn paard erg belangrijk	2	2,13%
Ja, kan ik mijn voorkeur mogelijk aanpassen	1	1,06%
Nee, heb al jaren ervaring	1	1,06%
Er is geen beperking als manier aanpast per paard	1	1,06%
Ja, heel graag feedback is altijd goed voor uiteindelijke leerdoelen	1	1,06%
Ja, worden alleen samen beter van door reflectie	1	1,06%
Totaal	94	100%

B21: Bereid voorkeur aan te passen (ja/nee/etc.)

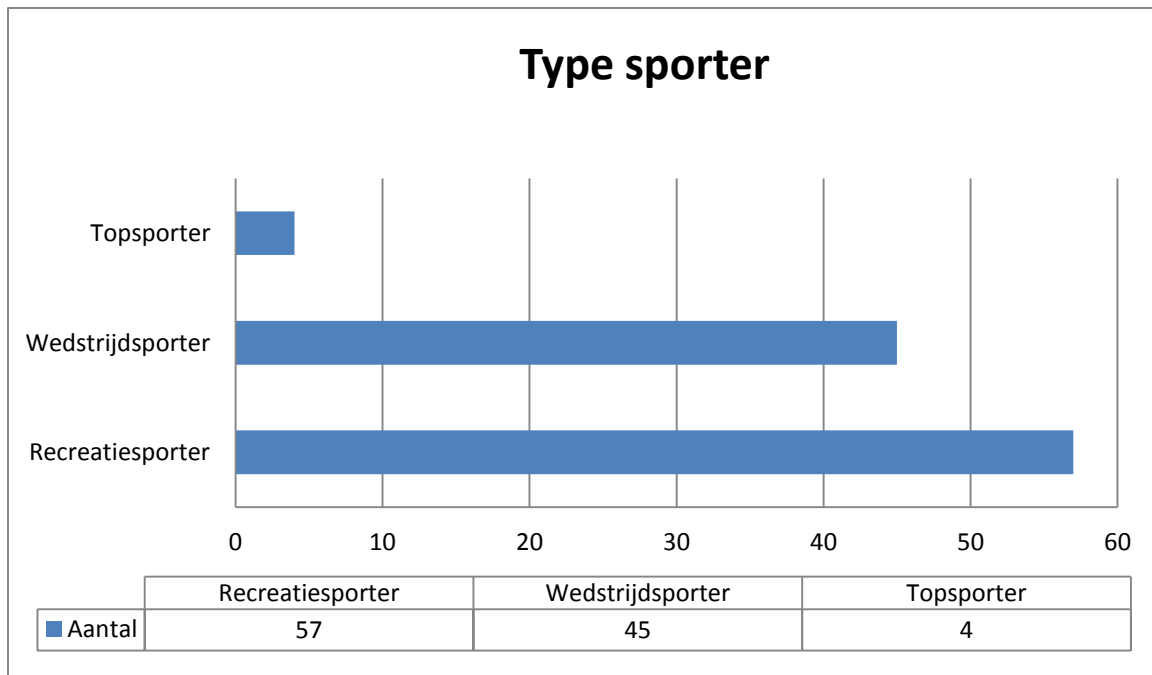
B3.2 Resultaten van de enquête weergegeven in diagrammen

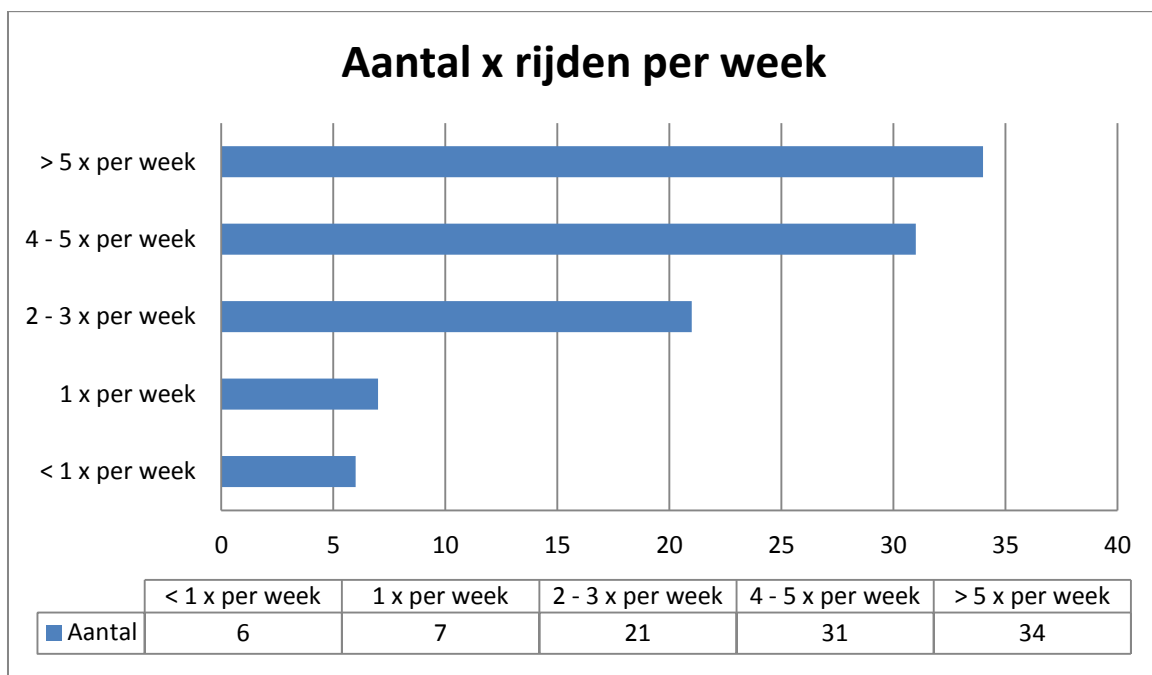
Figuur B1: Respons leeftijd

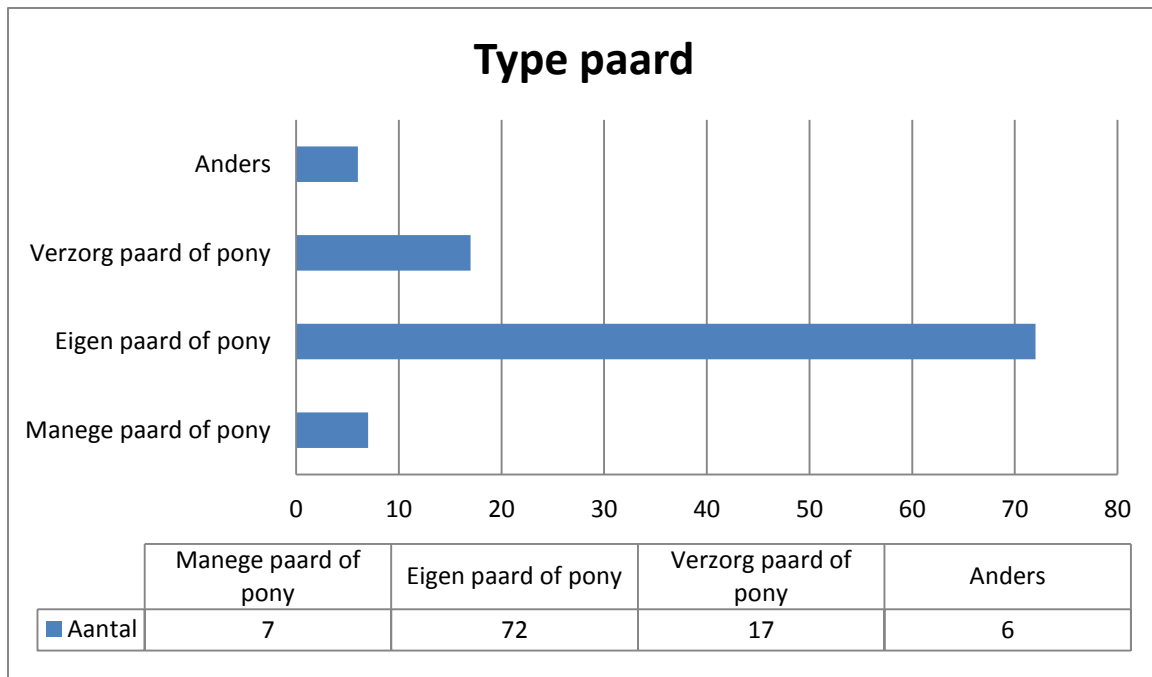
Figuur B2: Aantal jaar rijervaring

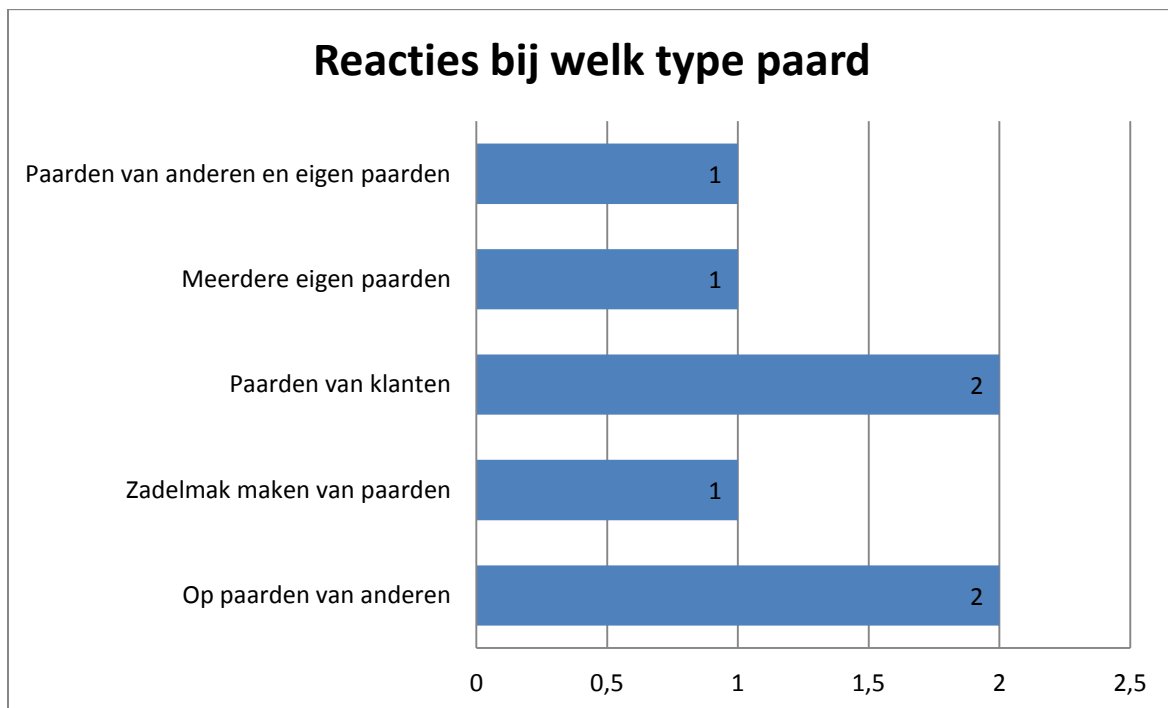
Figuur B3: Type sporter

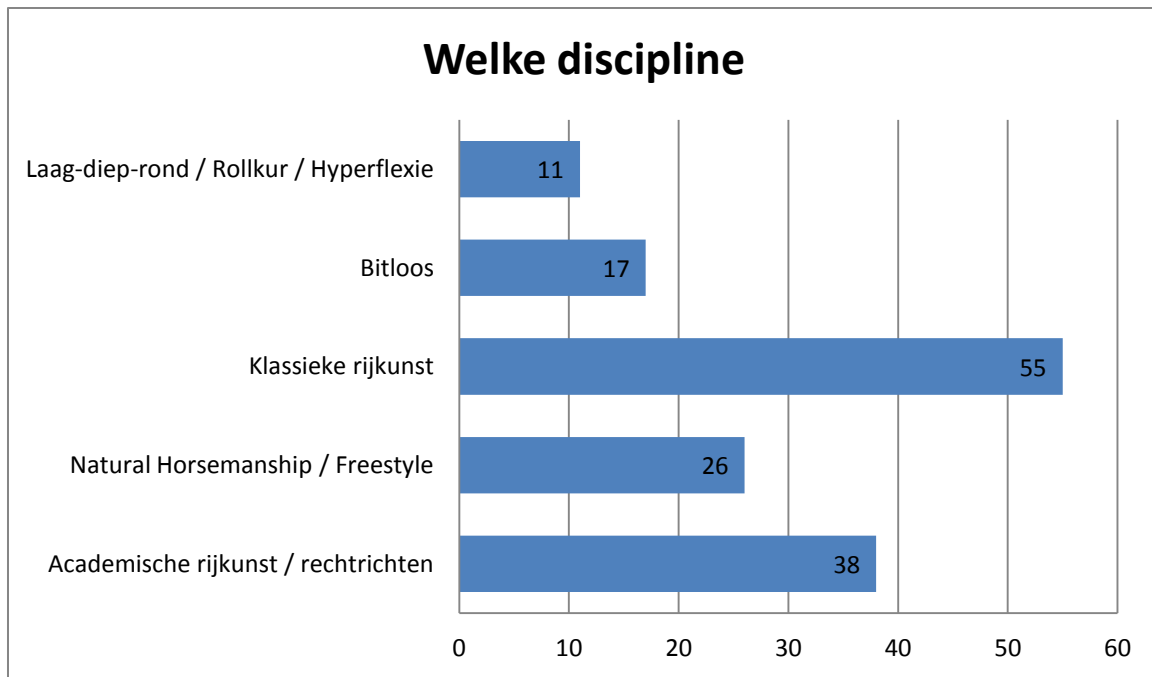
B4: Aantal x rijden per week

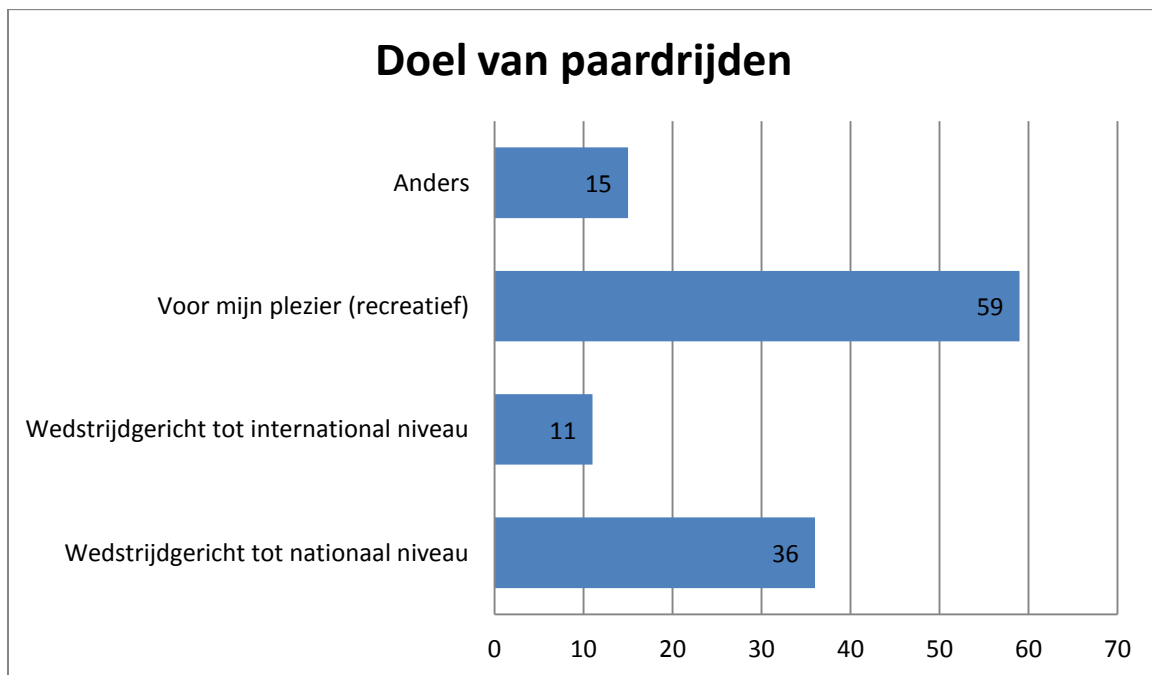
Figuur B5: Type paard

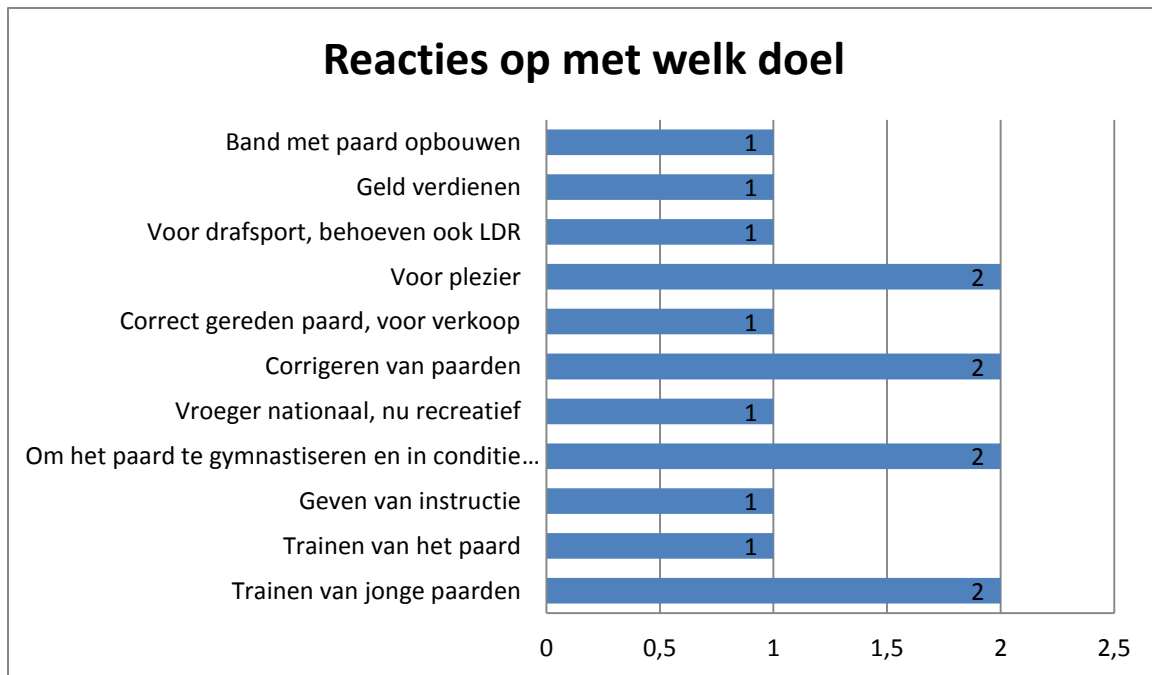
Figuur B6: Reacties bij welk type paard

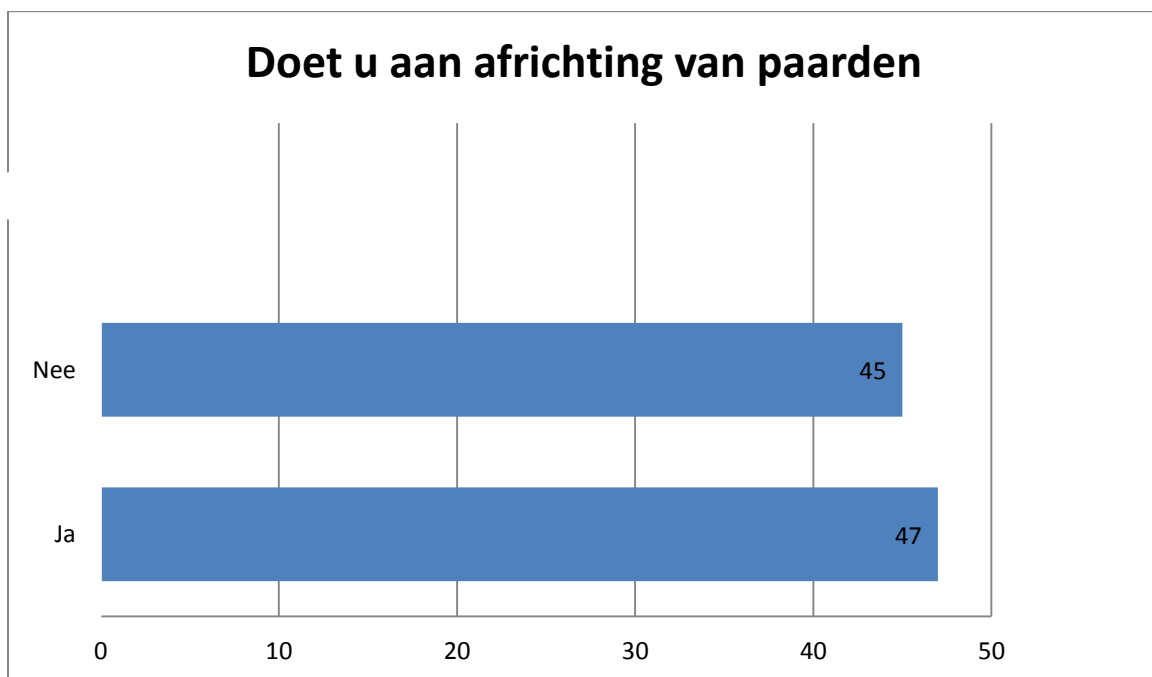
Figuur B7: Welke discipline

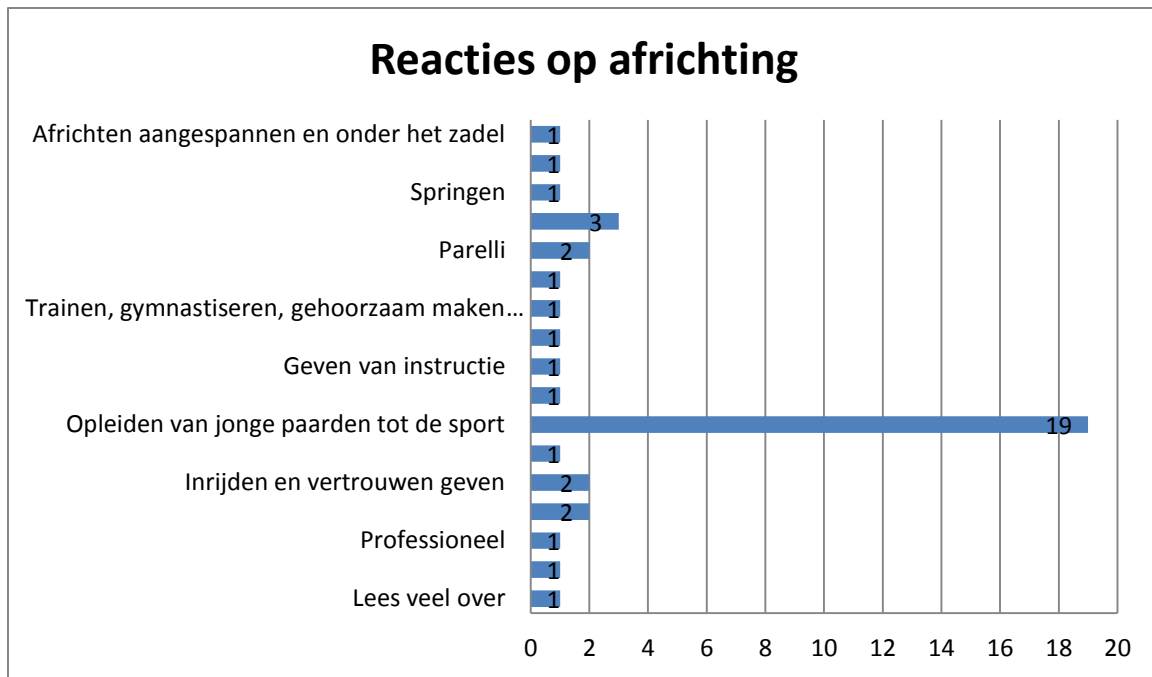
Figuur B8: Doel van paardrijden

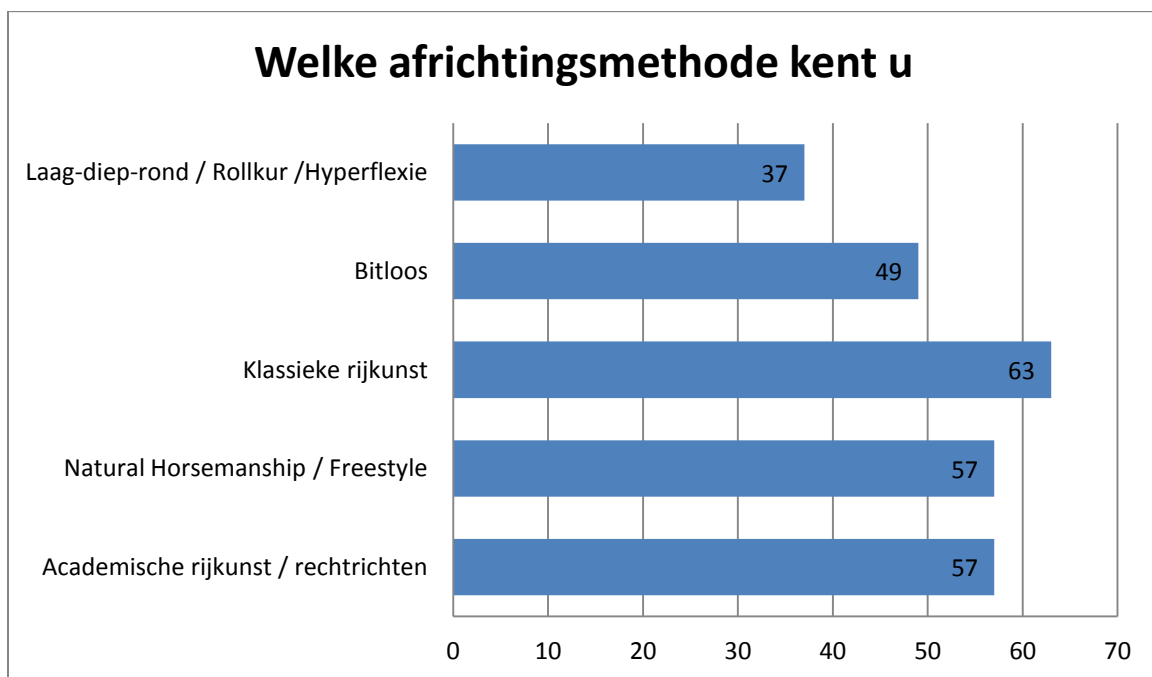
Figuur B9: Reacties op met welk doel

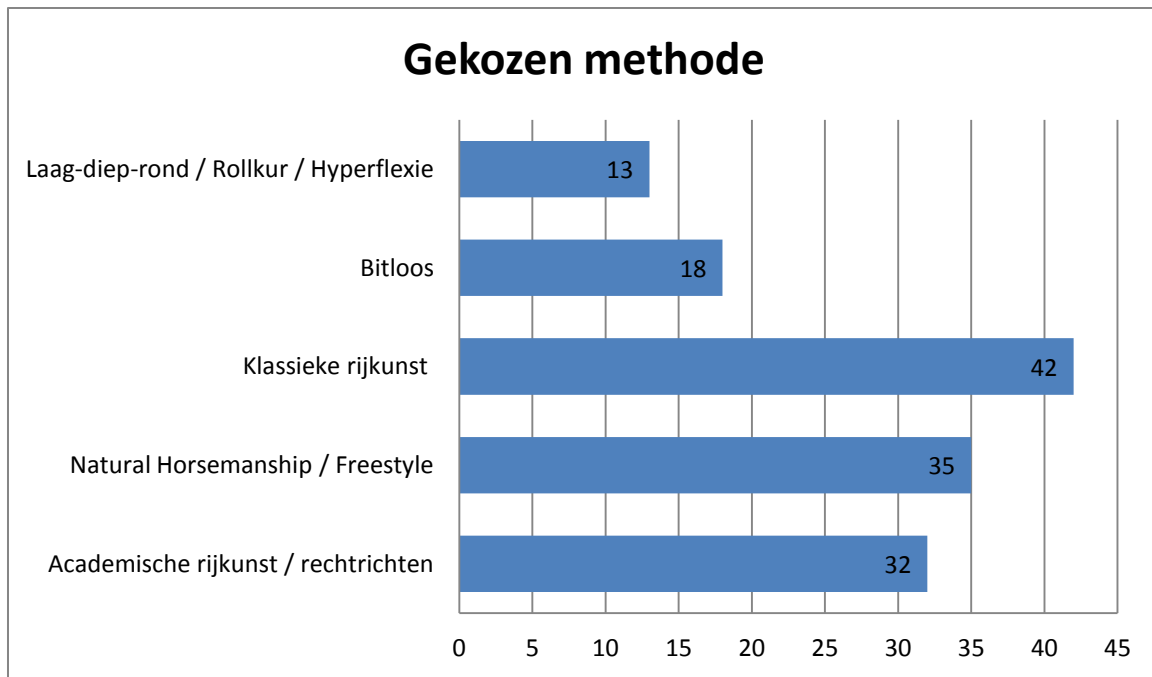
Figuur B10: Doet u aan africhting van paarden

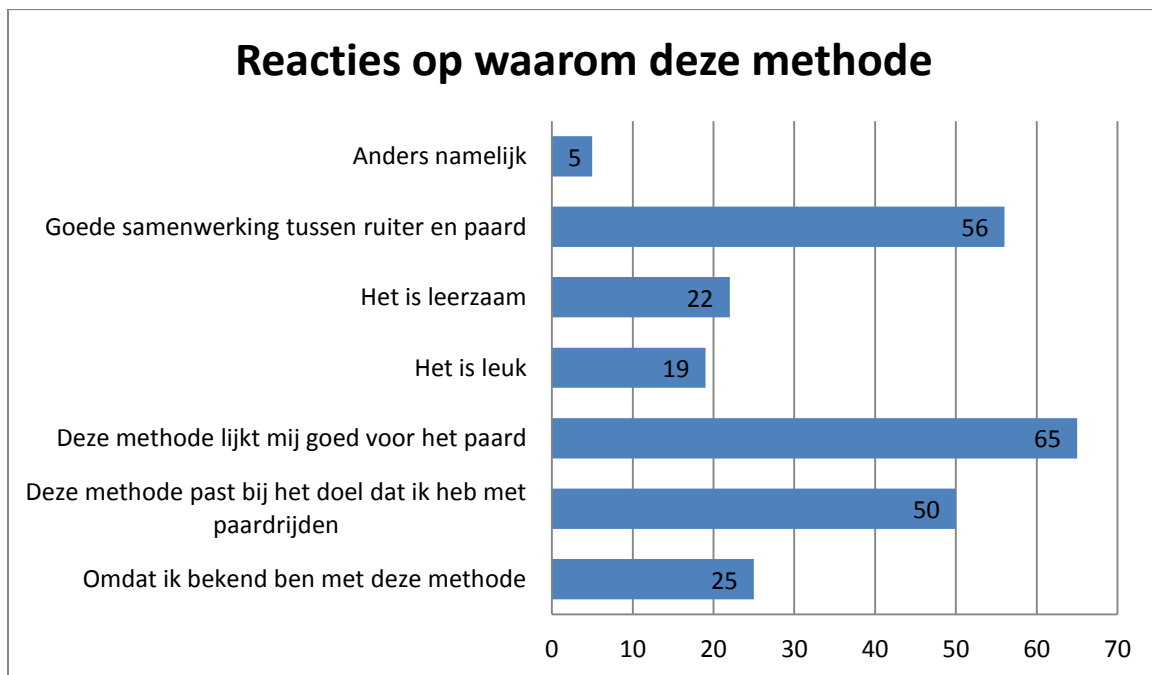
Figuur B11: Reacties op africhting

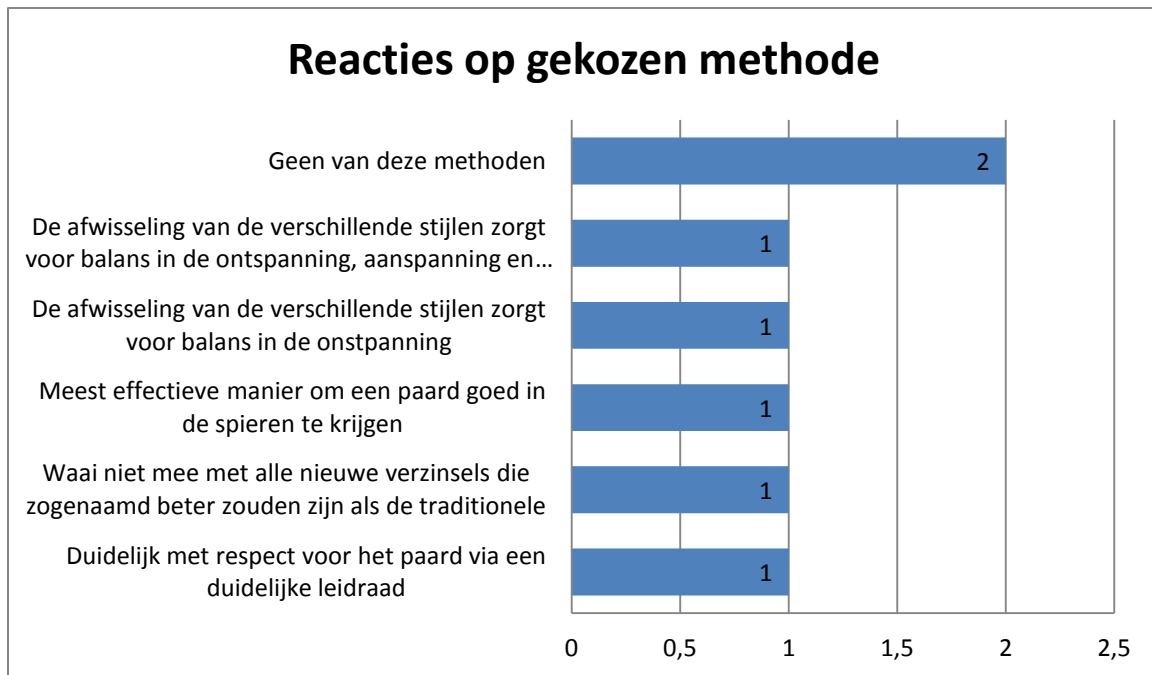
Figuur B12: Welke africhtingsmethode kent u

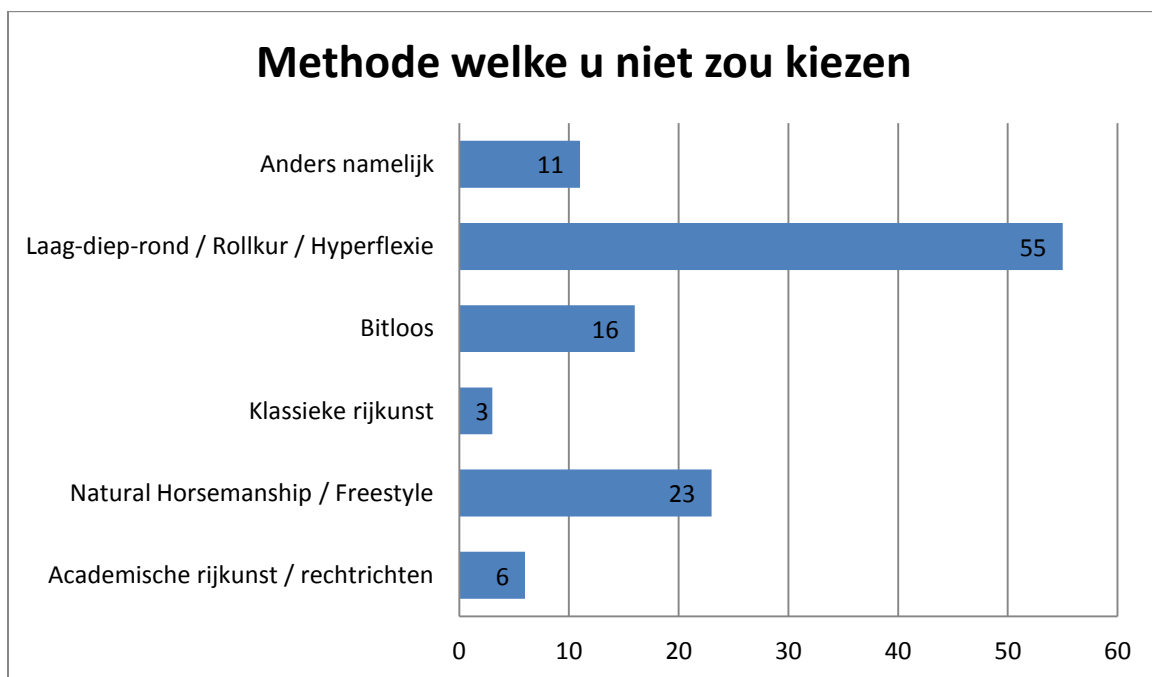
Figuur B13: Gekozen methode

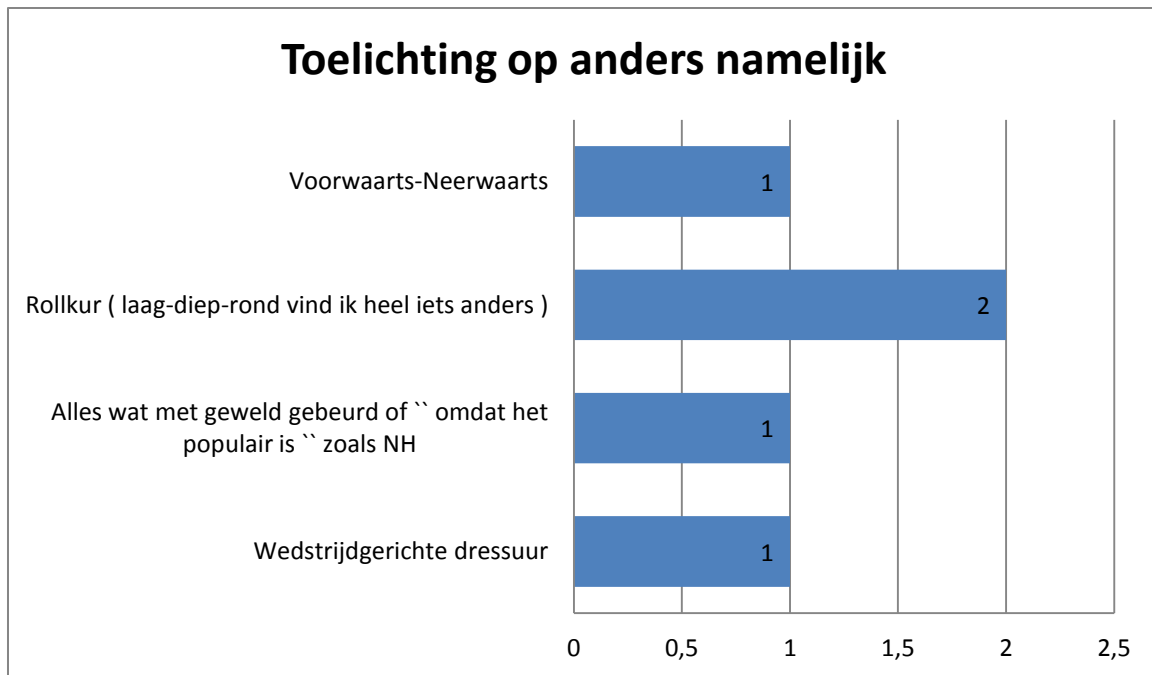
Figuur B14: Reacties op waarom deze methode

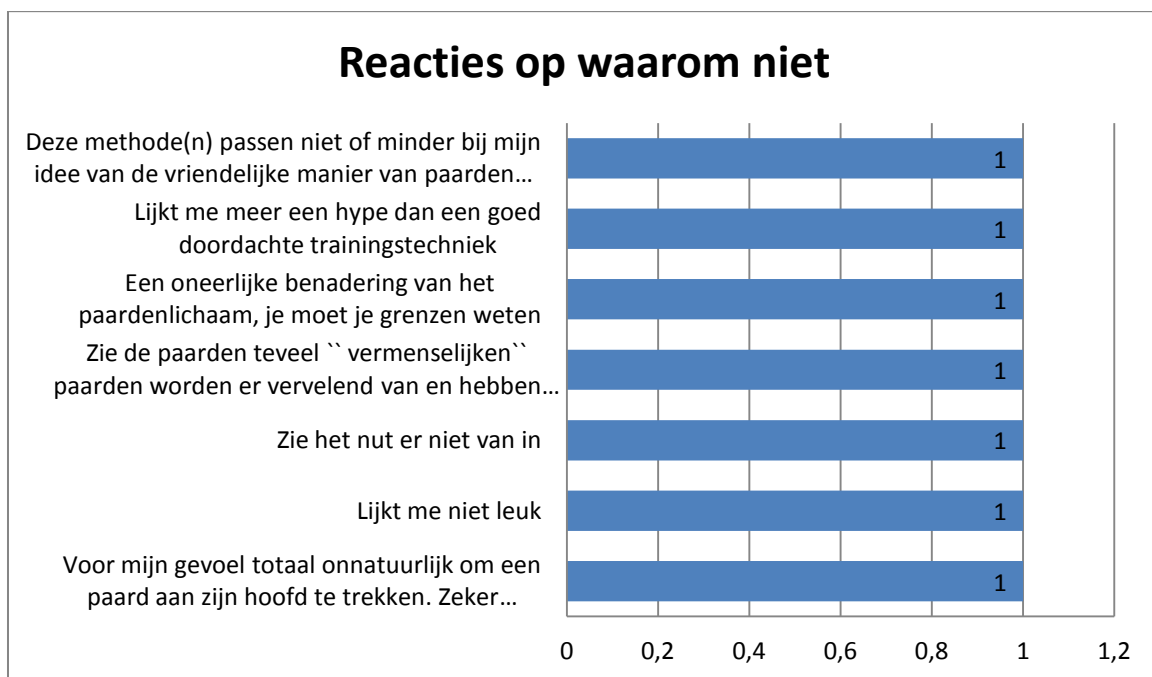
Figuur B15: Reacties op gekozen methode

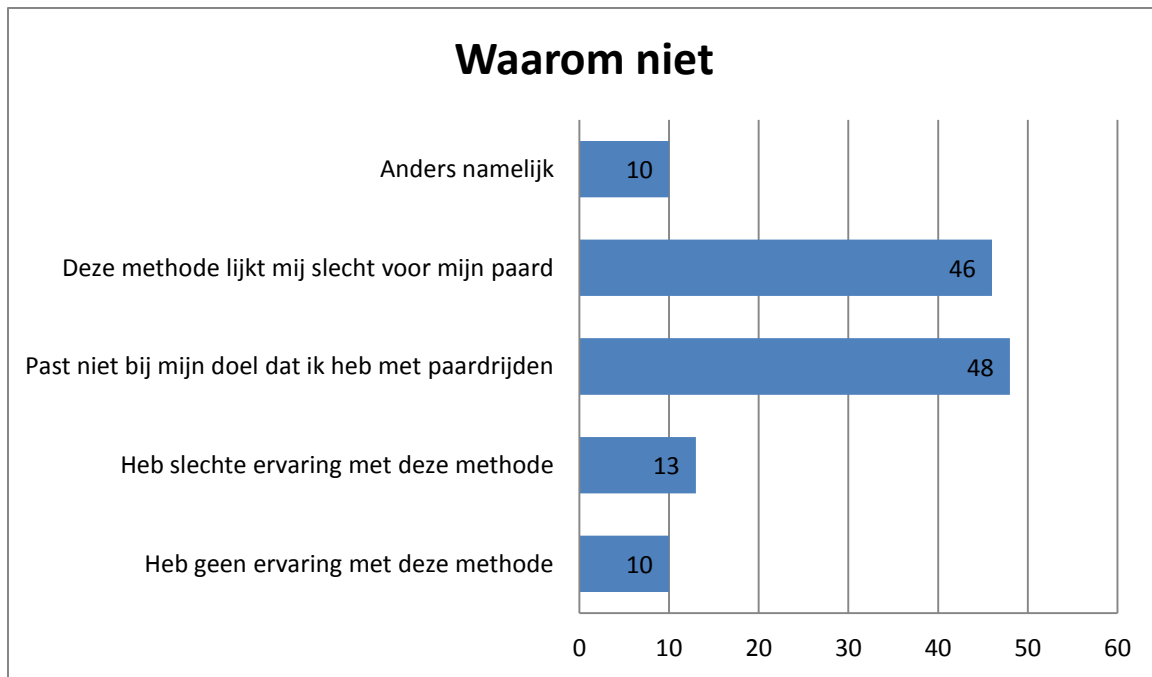
Figuur B16: Methode welke u niet zou kiezen

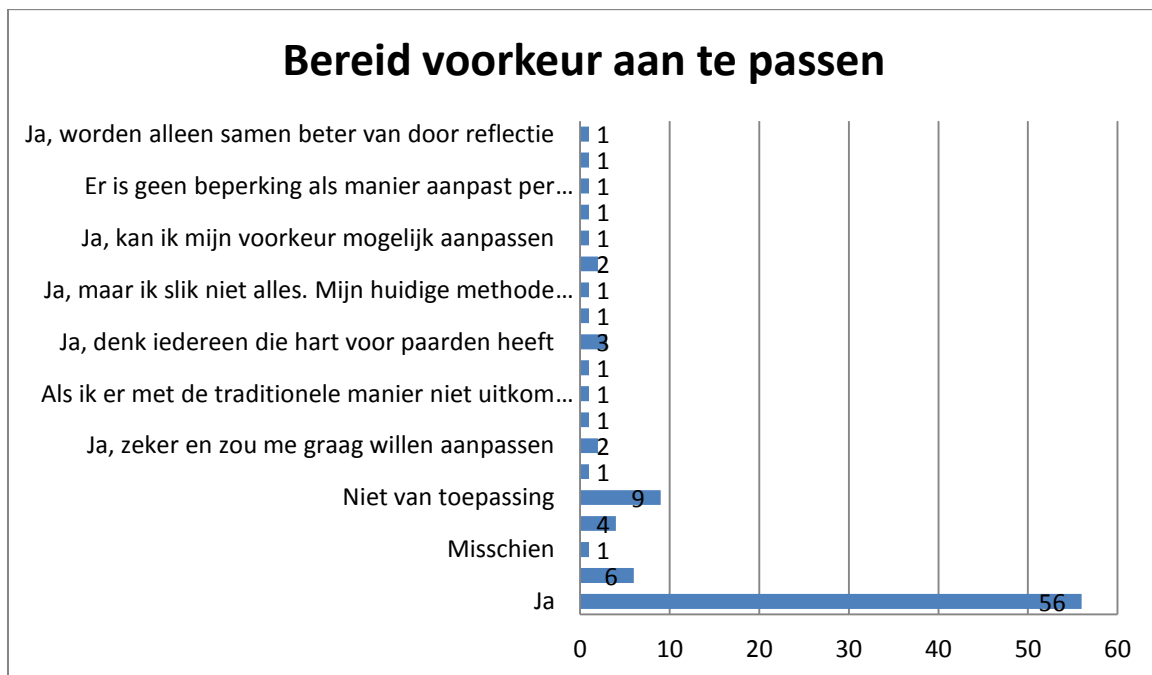
Figuur B17: Toelichting op anders namelijk

Figuur B18: Reacties op waarom niet

Figuur B19: Waarom niet

Figuur B20: Bereid voorkeur aan te passen

Bijlage 4: Checklist Schriftelijk Rapporteren

Naam: Henrike Fijn Klas: 4BP Datum: 08-07-2015

Titel verslag: Welke africhtingsmethodes zijn welzijns- en duurzaamheidsverhogend (Een evaluatie van africhtingsmethodes)

Nadat je je verslag/rapport hebt gecontroleerd met behulp van deze checklist, voeg je deze toe als bijlage. Zonder de checklist vindt er geen beoordeling plaats.

De beoordelingscriteria die met een * zijn aangegeven, zijn de zogenaamde '*killing points*'. Indien de assessor meer dan vijf '*killing points*' heeft aangekruist, dien je het rapport/verslag op alle onvoldoende onderdelen te verbeteren. Voor de herbeoordeling moet je ook de oude versie inleveren. In het afstudeerwerkstuk zijn geen '*killing points*' toegestaan! AANVINKEN WAT NIET IN ORDE IS!

1. Het taalgebruik:

- ☐ Bevat niet meer dan drie grammaticale, spel- en typefouten per duizend woorden*
Bij meer dan drie fouten per duizend woorden is het rapport/verslag afgekeurd!
- ☐ Heeft een adequate interpunctie*
- ☐ Is afgestemd op de gekozen doelgroep (juiste stijl)*
- ☐ Laat een zakelijke en actieve schrijfstijl zien*
- ☐ Bevat geen persoonlijke voornaamwoorden*

2. Het rapport/verslag:

- ☐ Is ingebonden (hard copy)*
- ☐ Is vrij van plagiaat* (zie examenreglement)

3. De omslag:

- ☐ Bevat de titel
- ☐ Vermeldt de auteur(s)

4. De titelpagina/het titelblad:

- ☐ Heeft een specifieke titel*
- ☐ Vermeldt de auteur(s)*
- ☐ Vermeldt de plaats en de datum*
- ☐ Vermeldt de opdrachtgever(s)*

5. Het voorwoord:

- ☐ Bevat de persoonlijke aanleiding tot het schrijven van het rapport/verslag
- ☐ Bevat persoonlijke bedankjes (persoonlijke voornaamwoorden toegestaan)

6. De inhoudsopgave:

- ☐ Vermeldt alle genummerde onderdelen van het rapport/verslag*
- ☐ Vermeldt de samenvatting en de bijlage(n)
- ☐ Is overzichtelijk
- ☐ Heeft een correcte paginaverwijzing

7. De samenvatting:

- ☐ Is een verkorte versie van het gehele rapport/verslag
- ☐ Bevat conclusies
- ☐ Bevat geen persoonlijke mening
- ☐ Is gestructureerd
- ☐ Is zakelijk geschreven
- ☐ Staat direct na de inhoudsopgave

8. De inleiding:

- ☐ Is hoofdstuk 1*
 - ☐ Nodigt uit tot lezen
 - ☐ Beschrijft het onderzoekskader*
 - ☐ Beschrijft de probleemstelling*
 - ☐ Vermeldt het doel*
-

- ☐ Geeft informatie over de gevolgde onderzoeksmethode*
- ☐ Geeft kort de inhoud per hoofdstuk van het rapport/verslag weer* (zie intranet)

9. De (opmaak van de) kern:

- ☐ Bestaat uit genummerde hoofdstukken en (sub)paragrafen (maximaal drie niveaus)*
- ☐ Deze zijn verschillend in opmaak*
- ☐ De hoofdstukken en (sub)paragrafen hebben een passende titel
- ☐ Een hoofdstuk beslaat ten minste één pagina
- ☐ Een nieuw hoofdstuk begint op een nieuwe pagina
- ☐ De zinnen lopen door (geen 'enter' binnen een alinea gebruiken)
- ☐ De figuren zijn (door)genummerd en hebben een passende titel (onder de figuur)*
- ☐ De tabellen zijn (door) genummerd en hebben een passende titel (boven de tabel)*
- ☐ In de tekst zijn er verwijzingen naar figuren en/of tabellen*
- ☐ De tekst bevat verwijzing naar de desbetreffende bijlage(n)
- ☐ De pagina's zijn genummerd*
- ☐ De pagina's hebben een aantrekkelijke opmaak

10. De discussie:

- ☐ Bevat een vergelijking met relevante literatuur
- ☐ Geeft de valide argumentatie weer
- ☐ Bevat een kritische reflectie op de eigen bevindingen (zie intranet)

11. De conclusies en aanbevelingen:

- ☐ De conclusies zijn gebaseerd op relevante feiten
- ☐ De aanbevelingen zijn gebaseerd op relevante feiten
- ☐ Bevatten geen nieuwe informatie*

12. De bronvermelding:

- ☐ In de tekst is conform de geldende APA-normen* (zie intranet)

13. De literatuurlijst:

- ☐ Is opgesteld conform de geldende APA-normen* (zie intranet)

14. De bijlagen:

- ☐ Zijn genummerd
- ☐ Zijn voorzien van een passende titel
- ☐ Bevatten geen eigen analys

